

KNHB

Bestuursverslag

2020

Inhoud

Inleiding	3
Missie, visie en strategie	5
Onze organisatie	6
Een leven lang hockey(en)	8
Positieve maatschappelijke impact	15
Bij de wereldtop in een wereldsport	17
Toekomstbestendige financiën	20
KNHB als netwerk- en serviceorganisatie	22
Behoud van cultuur en hockey DNA	25
Goed Sportbestuur	26
Financiën	27
Risicomanagement	30
Verslag Financiële Commissie over 2020	35
Jaarrekening 2020	36

Inleiding

Op 7 maart 2020, anderhalve week voor de herstart van de veldcompetitie, wordt in Nederland de eerste officiële coronabesmetting vastgesteld. Als gevolg daarvan besluit de KNHB op 12 maart de competitie tijdelijk stil te leggen, in eerste instantie voor drie weken. Op dat moment niet wetende dat de veldcompetitie 2019-2020 niet meer hervat zal worden. Drie dagen later besluit het kabinet om vanaf die dag alle sportverenigingen te sluiten. Op 24 maart valt het besluit dat de Olympische Spelen 2020 uitgesteld worden naar 2021.

De impact van het virus blijkt immens voor de totale samenleving. Ook hockeyverenigingen en de KNHB blijven niet gespaard. De geplande FIH Pro League wedstrijden in het voorjaar in Nederland gaan niet door. Opleidingen en bijeenkomsten worden afgelast of vinden online plaats. En tot 29 april zijn er geen activiteiten op de hockeyvereniging. Wel mag er vanaf die datum mondjesmaat steeds meer op verenigingen, met als hoogtepunt de start van de competitie 2020-2021 op 6 september. Maar het virus slaat in het najaar opnieuw hard om zich heen. Het kabinet verbiedt per 14 oktober opnieuw de competities in Nederland. Voor het hockey betekent dit een verbod voor de totale breedte. Alleen de Nederlands Elftallen mogen wedstrijden blijven spelen. Zij spelen in de FIH Pro League twee thuiswedstrijden en één uitwedstrijd in België. Gedurende deze periode verblijven zij in een zogenoemde 'bubbel'.

Trainen blijft vanaf half oktober toegestaan en de jeugd tot 18 jaar mag onderling op de vereniging wedstrijden blijven spelen. De hockeyer vanaf 18 jaar wordt beperkt in zijn vrijheid. Hij moet het doen met een training op onderling 1,5 meter afstand, in groepjes van maximaal vier personen. Later wordt dit aangepast naar maximaal twee personen. Dit zorgt ervoor dat in het najaar vele volwassen hockeyers niet meer de mogelijkheid en/of motivatie hebben om hun favoriete sport te beoefenen. De lichten op de hockeycomplexen doven steeds eerder op de avond.

Begin december is er een lichtpuntje voor het top hockey. De uitzondering voor voetbal wordt uitgebreid met andere topsportcompetities in Nederland, waaronder hockey. Onder strikte voorwaarden mag vanaf december worden getraind, en de hervatting van de Hoofdklasse competities staat gepland voor 31 januari 2021.

De financiële tekorten door het wegvallen van de competitie en verenigingsactiviteiten blijken in het voorjaar al aanzienlijk. De overheid stelt diverse financiële regelingen beschikbaar waar zowel de KNHB als de hockeyverenigingen gebruik van kunnen maken. De KNHB pakt in 2020 meer dan ooit haar rol als belangenbehartiger voor het hockey en de verenigingen. Ze deelt informatie met en adviseert verenigingen over de gevolgen en mogelijkheden van maatregelen, versoepelingen en regelingen. En lobbyt daarbij volop voor de erkenning van de maatschappelijke kracht van de verenigingssport en de bijdrage die de sport bij het oplossen van de coronacrisis kan spelen. Daarnaast ontwikkelt zij in 2020 diverse hockeyvormen die voldoen aan de maatregelen, zoals onderling 1,5 meter afstand. En werkt zij onder leiding van NOC*NSF mee aan coronaprotocolen die sportbreed ingezet worden.

In het voorjaar besluit het bondsbestuur een eenmalige financiële bijdrage te leveren om alle 323 verenigingen te ondersteunen. Ze keert een solidariteitsbijdrage uit die, alle verenigingen bij elkaar opgeteld, circa € 500.000 behelst. Daarnaast wordt in de AV van 9 september 2020 vastgesteld dat er geen indexatie van de contributietarieven plaatsvindt.

Naast de financiële impact toont het virus ook de veerkracht van de hockeyverenigingen. Het ondernemende en positieve karakter van de verenigingen zorgt voor mooie initiatieven. Wanneer de sport haar deuren weer mag openen voor kinderen en jongeren tot 18 jaar, is daar het snelle en adequate samenspel op de hockeyvereniging. Binnen enkele dagen kunnen de hockeypoorten daadwerkelijk open conform alle adviezen, protocollen en richtlijnen van het RIVM, de Rijksoverheid, NOC*NSF, de KNHB en de gemeenten.

Tijdens de Algemene Vergadering van 9 september wordt de nieuwe Strategische Visie 2026, Nederland Hockeyland, goedgekeurd. De visie is onder andere in samenwerking met de verenigingen ontwikkeld. We zijn trots op de weg die we samen met de verenigingen hebben afgelegd om tot deze visie te komen. Beiden geven het volste vertrouwen voor de toekomst om samen uitdagingen te overwinnen, nieuwe kansen te creëren en successen te boeken.

2020 is ook het jaar van de lancering van de Hockey Foundation. Op 9 september starten de Rabobank en de KNHB met deze foundation om de hockeysport inclusiever te maken. Daarnaast wordt het contract met de Rabobank met maar liefst 10 jaar verlengd. Ook met Volvo wordt het contract verlengd tot en met 2024.

Digitalisering van onder andere de opleidingen komt in 2020 in een stroomversnelling. Er wordt gestart met het project "naar een nieuw tophockeymodel", wat één van de drie thema's van de nieuwe Strategische Visie 2026 is.

In het najaar wordt #SamenSterker geïnitieerd. Deze campagne loopt de gehele coronaperiode en zorgt voor inspiratie bij verenigingen om te blijven werken aan verbinding met de leden en vrijwilligers.

Corona heeft vooralsnog in 2020 een minimale impact op de ledencijfers. Leden blijven in 2020 hun hockeyvereniging trouw, ondanks dat het aanbod op de hockeyvereniging beperkt wordt.

In 2020 zet de KNHB zich samen met NOC*NSF en een aantal andere sportbonden in om overheidsregelingen gekoppeld aan de coronacrisis zo toegankelijk mogelijk te laten zijn voor de (hockey)verenigingen. Doorlopend wordt dus de lobby gevoerd voor versoepelingen voor sport in het algemeen en hockey en hockeyverenigingen in het bijzonder. Dit blijven we doen in 2021.

In dit bestuursverslag beschrijven we het afgelopen kalenderjaar voor de laatste keer aan de hand van de thema's en pijlers uit de Strategische Visie 2020.

Deze tekst is vanuit praktisch oogpunt geschreven in de mannelijke vorm. Overal waar de term 'hockeyer' staat vermeld, doelen we eveneens op hockeyster. Dit geldt tevens voor andere gebruikte mannelijke vormen.

Missie, visie en strategie

De KNHB zorgt voor hockeyplezier en -ontmoeting in Nederland. Plezier speelt een belangrijke rol bij alles wat we doen. Hoe meer plezier mensen beleven aan de hockeysport, hoe meer mensen we kunnen binden aan en behouden voor onze sport. Dat geldt voor spelers, trainers, coaches en scheidsrechters, maar ook voor vrijwillige bestuurders, commissieleden, ouders, sponsors en fans. Hockeyplezier bereiken we door het creëren van een prettige omgeving. Een omgeving waar we elkaar ontmoeten, samen plezier maken, sporten, prestaties leveren, elkaar beter maken en uitdagingen aangaan. In het veld, maar ook daarbuiten.

Om hockeyplezier mogelijk te maken heeft de KNHB in vijf kernwaarden samengevat waar de organisatie voor staat en in gelooft. We willen betrouwbaar, deskundig en vernieuwend zijn, resultaatgericht werken en ons werk met passie doen. Daarmee groeien we door richting 300.000 hockeyers en 1 miljoen hockeyfans. Dat is de ambitie die de KNHB verwoordt in de Strategische Visie 2020.

Deze strategische visie concentreert zich rondom vier thema's:

- Een leven lang hockey(en)
- Positieve maatschappelijke impact
- Bij de wereldtop in een wereldsport
- Toekomstbestendige financiën

Deze thema's zijn onderling verbonden, maar worden ook ondersteund door de twee pijlers van de Strategische Visie 2020:

- KNHB als netwerk- en serviceorganisatie
- Behoud van cultuur en hockey DNA

Onze organisatie

Cijfers en ontwikkelingen

Ledenaantal

Op de peildatum (31 oktober 2020) telt de KNHB 241.069 leden.

Aantal verenigingen

In 2020 wordt kandidaat-lid HC UNO toegelaten als volwaardig lid van de KNHB. AHC Noorderlicht en SC Muiden worden toegelaten als kandidaat-lid. Verder wordt HC Delta Venlo toegelaten als fusievereniging, die is ontstaan uit Hockeyclub Blerick, de Tegelse Hockey Club en de Venlose Hockey Club.

Er zijn in totaal 323 hockeyverenigingen in 226 gemeenten. Deze spreiden zich geografisch van Walcheren tot Delfzijl en van Den Helder tot Cadier en Keer. De grootste vereniging is Kampong; de kleinste vereniging is WFHC Enkhuizen. Bij de Nederlandse hockeyverenigingen liggen in 2020 in totaal ruim 930 kunstgrasvelden, waar dat er in 2014 nog 800 waren.

Top en breedte

Sportief gezien behoort het Nederlandse hockey tot de wereldtop. Naast de competitie kent onze sport een steeds breder aanbod om diverse doelgroepen in verschillende leeftijdscategorieën te bedienen. Dit tekent zowel de ontwikkeling als de verscheidenheid van hockey, en is alleen mogelijk door de inzet van iedereen die de sport een warm hart toedraagt. Denk hierbij aan alle vrijwilligers en kader in het land, de KNHB-organisatie en alle Nederlandse vertegenwoordigers in internationale commissies.

Samenstelling MT en bestuur

Hierbij een overzicht van het managementteam (MT) en het bestuur van de KNHB in 2020.

Managementteam per 1 januari 2020

Jeroen Bijl (Technisch Directeur), Erik Gerritsen (Algemeen Directeur), Arno den Hartog (manager Verenigingsdienstverlening), Rolf Martens (manager Doelgroepen), Karien Meuleman (manager Expertisecentrum), Leon Rutten (manager Competitiezaken & Arbitrage), Clarinda Sinnige (manager Communicatie), Haro Valkenburg (manager Commercie), Joost Vettorato (manager Evenementen), Karin van Willigen-van Norden (manager Financiën en Bedrijfsvoering).

Binnen het MT bestaat het dagelijks bestuur uit Jeroen Bijl, Erik Gerritsen, Arno den Hartog en Karin van Willigen-van Norden.

Gedurende het verslagjaar vindt één verandering plaats binnen het MT. Op 30 september 2020 treedt Haro Valkenburg uit dienst.

Bestuur per 1 januari 2020

Madeleine Bakker-Smit, Victor Brouwer, Erik Cornelissen, Peter Elders, Renske van Geel, Mark Pel, Stephan Veen, Catrien Zijlstra.

Overzicht (neven)functies Bestuur

Naam - Madeleine Bakker-Smit
Geboortedatum - 23 juni 1961
Functie algemeen - Wethouder De Bilt
Nevenfuncties algemeen - geen
Functie KNHB - Vicevoorzitter en bestuurslid Competitiezaken en Hoofdklasseaangelegenheden,
Lid Remuneratiecommissie

Naam - Victor Brouwer
Geboortedatum - 19 januari 1967
Functie algemeen - Eigenaar Brouwer bouwbedrijf / Eigenaar Victor Brouwer Advies sport en organisatie
Nevenfuncties algemeen - Kascommissie Sportraad van Delft
Functie KNHB - Bestuurslid Verenigingsdienstverlening

Naam - Erik Cornelissen
Geboortedatum - 25 juli 1969
Functie algemeen - Eigenaar Cornelissen Holding BV (Consultancy, Interim Management & Commissariaten)
Nevenfuncties algemeen - Member Executive Board FIH
Functie KNHB - Voorzitter Bestuur en Voorzitter Remuneratiecommissie

Naam - Peter Elders
Geboortedatum - 8 maart 1958
Functie algemeen - Manager Facilitair Bedrijf Tergooi
Nevenfuncties algemeen - Board member EHF
Functie KNHB - Bestuurslid Arbitrage

Naam - Renske van Geel
Geboortedatum - 4 januari 1985
Functie algemeen - Manager Rijksconsultants - Ministerie BZK
Nevenfuncties algemeen - geen
Functie KNHB - Bestuurslid Tophockey Dames

Naam - Mark Pel
Geboortedatum - 29 mei 1963
Functie algemeen - Head of Financial Shared Service Centre Rijksuniversiteit Groningen a.i.
Nevenfuncties algemeen - Voorzitter stichting U15
Functie KNHB - Penningmeester Bestuur

Naam - Stephan Veen
Geboortedatum - 27 juli 1970
Functie algemeen - Consultant Spencer Stuart
Nevenfuncties algemeen - geen
Functie KNHB - Bestuurslid Tophockey Heren

Naam - Catrien Zijlstra
Geboortedatum - 26 oktober 1964
Functie algemeen - Officier van Justitie
Nevenfuncties algemeen - Leercoach CS+
Functie KNHB - Secretaris Bestuur, Lid Remuneratiecommissie

Internationale vertegenwoordiging

De KNHB vindt het belangrijk dat het Nederlandse hockey ook internationaal in commissies wordt vertegenwoordigd.

FIH-bestuur per 1 januari 2020

Erik Cornelissen, Marijke Fleuren-van Walsem (als EHF-voorzitter), Rogier Hofman (als vertegenwoordiger van de FIH Atletencommissie).

FIH-commissies per 1 januari 2020

Erik Cornelissen, Marijke Fleuren-van Walsem, Erik Gerritsen, Rogier Hofman, Reinoud Imhof, Paul Litjens.

EHF-bestuur per 1 januari 2020

Marijke Fleuren-van Walsem (voorzitter), Peter Elders.

EHF-commissies per 1 januari 2020

Madeleine Bakker-Smit, Yolande Brada, Rob ten Cate, Peter Elders, Herman Kruis, Chantal Mies, Norbert Nederlof, Leon Rutten, Ton van der Schoot, Rogier Warris.

Gedurende het verslagjaar vinden er twee veranderingen plaats binnen de EHF-commissies. Clarinda Sinnige wordt lid van het Commercial and Communications Committee. Gabrielle van Doorn wordt lid van het Development Committee.

Ondernemingsraad

In 2020 bestaat de ondernemingsraad (OR) uit Michelle Schiphorst (voorzitter), Nathan Kipp (vicevoorzitter), Chantal Mies (secretaris), Frank van Barneveld, Florian Mulder en Sophie Kustermans.

Aan het begin van het verslagjaar hebben Romy Anderson en Dennis de Lugt ook nog zitting. Beiden treden af, waarna Nathan Kipp toetreedt tot de OR. Aan het begin van 2020 heeft de OR zeven leden, maar vanaf 1 februari zes leden.

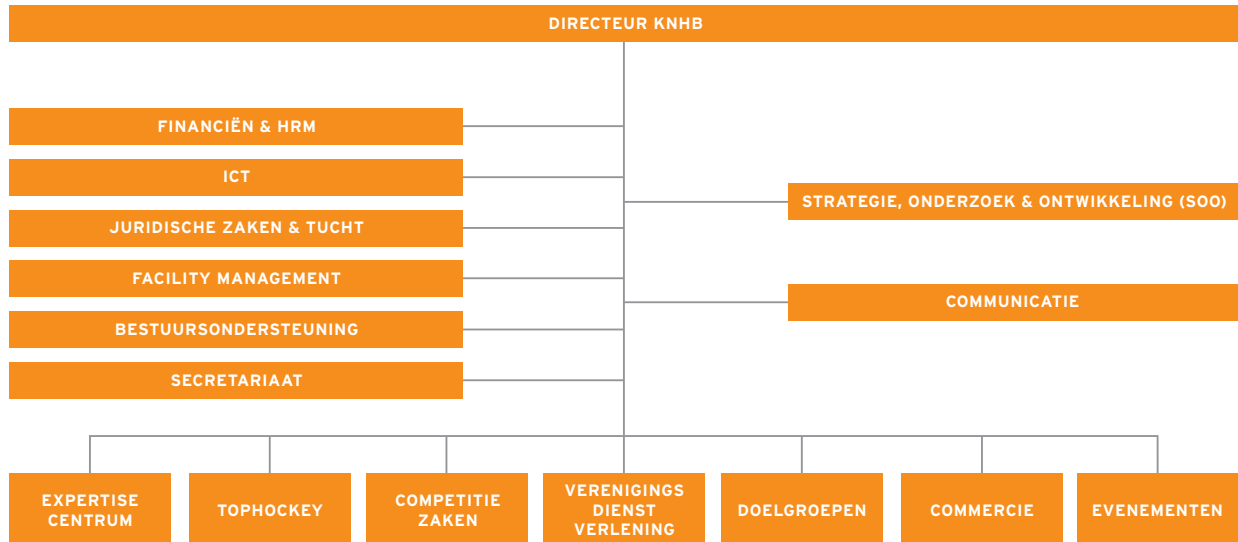
De OR van de KNHB voert namens het personeel overleg met de werkgever (dagelijks bestuur) over het ondernemingsbeleid en de personeelsbelangen. Hierbij heeft de OR oog voor de belangen van zowel het personeel als de organisatie. Evenals de KNHB streeft de OR naar gelijke rechten en kansen voor alle medewerkers, een stimulerende werkomgeving en een transparante en open werksfeer.

In 2020 komt de OR zeventien keer bij elkaar. Verder is er acht keer overleg met het dagelijks bestuur. De OR en het dagelijks bestuur hebben een transparante relatie, met korte lijnen. Wanneer nodig vinden beide partijen elkaar snel en werken constructief samen. Beide partijen streven naar een structurele samenwerking. In 2020 richt de OR zich op o.a. medewerkerstevredenheid en interne communicatie. In de laatste maanden van het jaar zijn de gevolgen van corona voor de KNHB-organisatie het belangrijkste aandachtspunt.

Bureauorganisatie KNHB

De bureauorganisatie van de KNHB bestaat uit afdelingen, die gezamenlijk het jaarplan 2020 hebben gerealiseerd. Het organigram ziet er als volgt uit:

Hieronder de samenstelling van de bureauorganisatie per 31 december 2020.

	31-12-20	31-12-19
PERSONEN	67	72
Mannen	22	25
Vrouwen	45	47

	31-12-20	31-12-19
FTE	60,1	63,9
Man	21,5	24,3
Vrouw	38,6	39,6
Vast dienstverband	57,5	42,3
Tijdelijk dienstverband	1,8	20,8
Tijdelijke projectplaats	0,8	0,8

Het bestuur en de Algemene Vergadering accorderen in 2020 de begroting voor 2021, met een formatie van 59,3 fte, exclusief projectplaatsen.

De KNHB werkt niet met uitzendkrachten.

Interne beheersing

Door corona wordt er sinds maart 2020 voornamelijk thuis gewerkt. Aangezien iedere medewerker de beschikking heeft over een laptop en een mobiele telefoon is iedere medewerker in staat vanuit huis te werken in een beveiligde KNHB-omgeving. De bedrijfsprocessen waren al nagenoeg allemaal gedigitaliseerd. Vrij snel na het thuiswerken worden alle bedrijfsprocessen gedigitaliseerd en vinden interne controles nog steeds zichtbaar, maar nu gedigitaliseerd, plaats.

HR-beleid

Nadat eind 2018 een nieuwe beoordelingssystematiek voor alle medewerkers was doorgevoerd, Door veranderde wetgeving inzake WW-premie worden in 2020 meer medewerkers na enige tijd werkzaam te zijn bij de KNHB een vast dienstverband aangeboden.

Voor medewerkers heeft de coronacrisis grote impact. Zoals aangegeven wordt vanaf maart 2020 thuisgewerkt. Zeker indien medewerkers ook kinderen thuis moeten begeleiden bij schoolactiviteiten, heeft dit een extra druk op de medewerkers. Voor veel collega's komt het werk (nagenoeg) stil te liggen, zoals bijvoorbeeld bij Tucht en Evenementen. Veel collega's houden zich bezig met allerlei andere werkzaamheden soms ter ondersteuning van andere afdelingen.

Gedurende 2020 worden ontstane vacatures, door verloop van medewerkers, niet ingevuld.

Het thuiswerken resulteert ook in het besef dat we goed op afstand kunnen werken. Dit heeft een positief effect op de reistijd en -kosten. Elkaar ontmoeten en samenwerken wordt zeker gemist. In de nog te ontwikkelen beschouwing op de toekomstige visie op (samen)werken binnen de KNHB zal hier nader op in worden gegaan.

Nadat eind 2018 een nieuwe beoordelingssystematiek voor alle medewerkers was doorgevoerd, vinden er begin 2020 ontwikkelgesprekken plaats. Ook is er aandacht voor feedback geven en ontvangen en zelfregulatie. Het Persoonlijk Ontwikkel Plan, dat aansluit op de in 2018 gepresenteerde Visie op de ontwikkeling van hockeyers, resulteert in persoonlijke doelstellingen en jaarafspraken.

In 2020 worden met de medewerkers evaluatiegesprekken gevoerd in plaats van beoordelingsgesprekken, aangezien door corona de vooraf afgesproken doelstellingen en jaarafspraken niet voor alle medewerkers haalbaar zijn. Om die reden in combinatie met de financiële onzekerheid, kent de KNHB eind 2020 geen periodieken toe.

Gedurende 2020 hebben de medewerkers de mogelijkheid om opleidingen te volgen via GoodHabitz.

Het beloningssysteem van de KNHB is gebaseerd op de CAO Sport.

Een leven lang hockey(en)

Dit thema concentreert zich op het gericht werven en behouden van hockeyers en betrokkenen. Van de Jongste Jeugd tot de Veteranen LX – en alle leeftijdscategorieën die daartussen zitten. Bij werving en behoud gaat het niet alleen over actieve spelers, maar ook over scheidsrechters, kader en vrijwilligers. We kijken hierbij naar de rol die de KNHB, verenigingen en accommodaties kunnen spelen. Binnen dit thema draait het eveneens om het ontwikkelen van passend (hockey)aanbod, dat aansluit op de wensen en behoeften van verenigingen en hockeyers. De centrale vraag is steeds: hoe kunnen we er met elkaar voor zorgen dat mensen graag op de hockeyvereniging (blijven) komen?

Aantrekkelijk hockeyaanbod voor iedereen

In 2020 zien we net als in 2019 een lichte daling in de ledencijfers van de KNHB. Deze daling komt vooral door de iets lagere instroomcijfers bij de Jongste Jeugd. Tegelijkertijd zien we ook nog steeds een aantal verenigingen met wachtlijsten. De interesse voor een meer flexibel hockeyaanbod blijft bovendien groeien. Voor ons vormt dit het bewijs dat we het aanbod onder de loep moeten nemen - en waar nodig moeten aanpassen. Met een passender en bovenal flexibeler aanbod wil de KNHB de komende jaren een structurele groei voor de hockeysport realiseren. Naast de reguliere 11-tallen competities die in het weekend plaatsvinden, blijkt er steeds meer behoefte te zijn aan een laagdrempeliger hockeyaanbod. De succesvolle Hockey7-competities zijn hier een mooi voorbeeld van.

In 2020 wordt de KNHB wegens corona voortdurend uitgedaagd om passend aanbod te creëren voor de specifieke leeftijdscategorieën. Niet alleen het aantal personen op het veld wordt meer dan eens gemaximaliseerd. We hebben tevens te maken met het niet mogen hockeyen met weerstand. In 2020 is helaas niet zozeer de behoefte van de doelgroep leidend in onze propositieontwikkeling, maar worden we vooral uitgedaagd veilig en verantwoord aanbod te creëren binnen de restricties van de Rijksoverheid (op basis van advies van het RIVM). Binnen de richtlijnen laden we voortdurend wisselend aanbod om doelgroepen in beweging te brengen en bovenal te houden. Het 1.5-meteraanbod is daar een goed voorbeeld van. Vanuit onze eigen expertise, maar tevens gebruikmakend van de expertise van externe hockey gerelateerde organisaties, ontwikkelen we attractief hockeyaanbod dat proactief gedeeld wordt met verenigingen en hockeyers. Op deze manier biedt de KNHB toegevoegde waarde aan de verenigingen en indirect dus ook aan de hockeyers.

Naast de spelvorm wordt kritisch gekeken naar de aanbiedingsfrequentie van het hockeyaanbod. De reguliere '22 weekenddagen' worden steeds vaker door sommige doelgroepen als te belastend ervaren. In 2020 vindt er met een 7-tal enthousiaste pilotverenigingen van diverse omvang overleg plaats over de ontwikkeling van een marktplaatsplatform voor flexibel (hockey)aanbod. Hierbij worden ook de inzichten meegenomen van het door NOC*NSF geïnitieerde project 'SportOn'. Hiermee wil de georganiseerde sport de ongebonden multisporter in regio Rotterdam bedienen. Wegens het uitbreken en bestrijden van corona is het helaas nog niet mogelijk om met het nieuwe flexibele sportaanbod op het veld te starten. Dit komt onder andere doordat het platform zich in eerste instantie richt op de doelgroep 25-45, voor wie buitensporten in 2020 door de pandemie niet of nauwelijks mogelijk is. Aan het einde van 2020 zijn de technische zaken rondom het marktplaatsplatform reeds in grote mate gerealiseerd. De definitieve launch zal volgen in het voorjaar van 2021.

Ook het werven en behouden van de jeugd is en blijft een speerpunt van de KNHB. In 2020 is er daarom een toolkit voor verenigingen ontwikkeld. Hierin staan inzichten, inspiratie en een concreet 11-stappenplan om lokaal succesvol aandacht te schenken aan dit thema. Tevens is er een Urban Hockey Experience gepland voor deze doelgroep. Helaas vindt een groot deel van de activiteiten geen doorgang vanwege corona. Dit geldt ook voor andere activiteiten, waaronder het NK Schoolhockey, Deloitte Students Trophy en de Young Umpire Challenge. Voor de EY VODW Zomercompetitie willen we in 2020 uitbreiden in teams en locaties, maar moeten we helaas inkrimpen naar één locatie (Pinoké). Alleen daar is het verantwoord om het evenement (met de nodige aanpassingen) te laten plaatsvinden.

Competities en kampioenschappen

In 2020 is er door het coronavirus maar in een beperkt deel van het jaar competitie gespeeld. Het jaar start goed met de zaalcompetities en het spelen van de kampioenschappen. Helaas wordt de laatste speeldag afgelast wegens een voorjaarsstorm, waardoor niet alle competitie volledig kunnen worden afgerond. De veldhockeycompetities zijn daarna snel stil komen te liggen en pas in september weer hervat. Hierdoor kunnen alle kampioenschappen van het seizoen 2019-2020 niet doorgaan. In het nieuwe seizoen ligt de competitie in oktober ook weer stil. De zaalcompetitie 2020-2021 start door de beperkende maatregelen niet.

Gedurende het jaar richt de competitieleiding zich op directe hervatting van de competitie zodra dit is toegestaan. Er worden aangepaste reglementen gepubliceerd om in te spelen op het virus en de gevolgen voor de competitie.

Daarnaast wordt in 2020 de structuur van de eigen afdeling opnieuw vastgesteld en wordt de herijking van de 45+ competitie gestart. Dat leidt tot een aangepast competitieformat in september.

Bindingsmodel

Het nieuwe bindingsmodel heeft als doel om meer hockeyers (langer) te laten hockeyen met meer hockeyplezier. Om dat te bereiken wordt in 2020 op hoofdlijnen gewerkt aan drie thema's. Ten eerste aan benodigde wijzigingen in de juridische structuur van de KNHB. Het doel is om alle doelgroepen formeel op de juiste manier te verbinden aan de KNHB. Hierdoor is de regelgeving en de collectieve verzekering van de KNHB op hen van toepassing. Ten tweede wordt een eerlijk, transparant en toekomstbestendig contributiemodel ontwikkeld. Dit past (beter) in de huidige tijd en sluit (beter) aan op de wensen en behoeften van hockeyers en verenigingen. Daarbij worden de financiële consequenties voor zowel de KNHB als de verenigingen in kaart gebracht. Ten derde wordt gewerkt aan het flexibeler inrichten van de organisatie van de competitie. Hockeyers met flexibele bindingsvormen kunnen hierdoor eenvoudig mee gaan spelen.

Gedurende het jaar worden verenigingen geïnformeerd over de ontwikkeling van het nieuwe bindingsmodel. Dit gebeurt tijdens (online) bijeenkomsten en via de verenigingsnieuwsbrief. Tijdens de (online) bijeenkomsten geven verenigingen ook input voor de ontwikkeling van het nieuwe model. Zij stellen vragen en delen hun wensen en ervaringen. Bij een deel van de verenigingen wordt hiermee tegemoetgekomen aan hun wens om met name het contributiemodel aan te passen aan de praktijk op hun vereniging. Bij een ander deel van de verenigingen wordt draagvlak gecreëerd voor meer flexibiliteit in (hockey)aanbod en bindingsvormen.

Het doel is om een toekomstbestendig bindingsmodel in november 2020 ter goedkeuring voor te leggen aan de Algemene Vergadering. Dit is niet behaald. Vanwege extra werkzaamheden rondom het coronavirus kan door de projectgroep minder aandacht worden besteed aan dit project. Met het ophalen van input bij de verenigingen is door corona gewacht tot het juiste moment. Bij veel verenigingen ligt de focus namelijk op het draaiende houden van de vereniging en het voortdurend aanpassen aan de opgelegde maatregelen. Hierdoor is er minder tijd en aandacht voor een nieuw bindingsmodel. Het ter goedkeuring voorleggen aan de Algemene Vergadering wordt uitgesteld naar de eerstvolgende Algemene Vergadering van juni 2021.

Kwaliteit technisch en arbitraal kader

Mede door corona neemt de digitale wereld in 2020 een vlucht. Dit geldt ook voor de KNHB opleidingen. Er wordt gekozen voor een nieuwe Elektronische leeromgeving (KNHB College). Dit leidt ertoe dat aan het einde van 2020 bijna alle opleidingen digitaal beschikbaar zijn. De CS opleiding komt sinds de start van seizoen 2020-2021 digitaal beschikbaar, waarbij een duidelijke switch wordt gemaakt naar een meer praktisch ingerichte opleiding: 'wat heeft een beginnende scheidsrechter écht nodig aan kennis om zijn eerste minuten op het veld te fluiten?' En, niet minder belangrijk: 'hoe maken wij dit zo leuk mogelijk?' Door de sluiting van de clubhuizen wordt in een razend tempo een digitale examinering van de CS opleiding uitgerold. Ondanks de dichte clubhuizen worden er sindsdien in 2020 meer dan 5000 nieuwe clubscheidsrechters opgeleid.

Het voornemen om een aantal opleidingen in 2020 geheel te vernieuwen maakt door corona plaats voor het online proof maken van álle opleidingen. Kanttekening daarbij is dat niet alle opleidingen daadwerkelijk van start kunnen gaan. De praktijkopleidingen kunnen namelijk niet uitsluitend vervangen worden door digitale lessen.

Naast het digitaliseren van de opleidingen maakt de wereld van de online kennissessies een grote vlucht. Een groot succes zijn winter webinars, met in totaal meer dan 1.000 aanmeldingen. Daarnaast worden de briefings bondsarbitrage, Week van de Scheidsrechter, BIO modules en vragenuurtjes aan de digitale wereld toegevoegd. Vooral de vragenuurtjes willen wij in de toekomst doorzetten. Zo verkleinen we het gat tussen de KNHB enerzijds en het technisch en arbitraal kader van de vereniging anderzijds.

In 2020 wordt kritisch gekeken naar de rol van de KNHB als kennisdeler. Hierbij wordt in december, na 10 jaar, afscheid genomen van Hockeyvisie. De plannen om dit te vervangen door meer modernere manieren van kennisdeling worden verder ontwikkeld. Ook wordt er hard gewerkt aan het onderdeel 'Training en coaching' in het Kenniscentrum. De lancering van het onderdeel oefenstof is verplaatst van september 2020 naar maart 2021.

Het zoeken van verbinding tussen arbitraal en technisch kader is al sinds de start van het Expertisecentrum één van de grote focuspunten. Deze focus en de waarde van deze verbinding wordt door steeds meer doelgroepen (trainers, coaches en scheidsrechters op diverse niveaus) als waardevol gezien. Daarnaast ontstaat er langzaam maar steeds meer wederzijds begrip tussen technisch en arbitraal kader.

De commissiestructuren worden aangepast met de vorming van een nieuwe opleidings- en leercoachcommissie. In deze commissies is zowel het arbitraal- als technisch kader

vertegenwoordigd. Samen met de uitrol van onze opleidingsvisie, die geheel aansluit op de Visie op de ontwikkeling van hockeyers, hoopt de KNHB in 2021 nog meer verbinding met en tussen de verschillende doelgroepen te krijgen.

De organisatie van de Young Umpire Challenge, het evenement om jonge enthousiaste scheidsrechters te laten proeven aan de landelijke top, gaat in 2020 helaas niet door. De evenementen en wedstrijden om op aan te haken ontbreken. Online vinden er diverse bijeenkomsten plaats om de verbinding te behouden, maar het daadwerkelijk een keer meedraaien met een topper is eenvoudigweg niet mogelijk. Dit krijgt wel een doorstart in 2021.

Belangrijkste aandachtspunten vanuit juridische zaken en tucht

Gedurende de perioden waarin competitie wordt gespeeld, is er weer veel aandacht voor het stimuleren van sportiever gedrag op en rond de velden. Vanwege het feit dat de competities een substantieel deel van het jaar stilliggen door het coronavirus, zijn de aantallen incidenten en kaarten niet goed te vergelijken met eerdere jaren. We zien wel de cultuur doorzetten waarin verenigingen en individuen het minder snel eens worden over te nemen maatregelen, zowel door verenigingen als door de KNHB. Plus dat we de gevolgen van de juridisering van de samenleving ook dit jaar weer terugzien in de hockeysport. Hier zien we in toenemende mate de neiging om zaken via de juridische weg te laten verlopen in plaats van ze met elkaar op te lossen. Sterker nog, in tijden van crisis versterken deze tendensen eerder dan dat ze afnemen. Als KNHB grijpen we de coronacrisis aan om de aandachtsgebieden en processen op het gebied van juridische zaken en tucht te evalueren om daarna eventueel te optimaliseren. Dit traject is gestart en krijgt zijn beslag in 2021.

Positieve maatschappelijke impact

Hockeyverenigingen staan midden in de samenleving. Daarom zijn de thema's die spelen in de samenleving ook relevant voor de ontwikkeling van onze sport, onze verenigingen en de KNHB. De onderwerpen die binnen dit thema aan de orde komen zijn diversiteit, gezondheid en duurzaamheid.

Een duurzame en gezonde hockeyvereniging

Van de 323 verenigingen zijn inmiddels 250 verenigingen (77%) deels of geheel rookvrij: 112 verenigingen zijn geheel rookvrij en 138 verenigingen hebben rookafspraken. Veel verenigingen maken gebruik van de ondersteuning die wordt geboden door de Gezondheidsfondsen voor Rookvrij. Met behulp van borden, vlaggen en andere materialen worden verenigingen op weg geholpen om het rookvrijbeleid in te richten. Het handhaven van het rookverbod blijft nog wel een punt van aandacht wat door de Generatie Rookvrij wordt opgepakt.

Cijfers van Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) laten zien dat 135 hockeyverenigingen bezig zijn met het aanbieden van een gezonde voedingskeuze. Met een speciaal programma worden verenigingen geholpen om het aanbod in de clubhuizen gezonder te maken, zonder daar omzet voor in te leveren. In september 2020 starten de verenigingen HC Etten-Leur en NHC de IJssel met het programma HC VERS, dat voortkomt uit het Nationaal Preventieakkoord. De verenigingen worden twee seizoenen begeleid door Team:Fit coaches en dienen tevens samen met zeven andere sportverenigingen als fieldlabs.

Het verantwoord alcohol schenken op verenigingen krijgt wederom veel aandacht in 2020. Een bestuursreglement waarborgt een verantwoorde verstrekking van alcohol. Het omschrijft de schenktijden en de werkafspraken rondom de huis- en gedragsregels inzake het gebruik van alcohol. Naast het voldoen aan de wet- en regelgeving vraagt dit op een juiste wijze handhaven van regels veel aandacht. Hiervoor kunnen verenigingen gebruik maken van de e-learning 'Verantwoord alcohol schenken'.

Ten slotte staat duurzaam accommodatiebeheer op veel agenda's van verenigingsbesturen. Verenigingen starten veelal met een nulmeting, waarmee ze in kaart brengen waar de kansen liggen en welke acties snel tot resultaat leiden. Bij duurzaamheid wordt veelal gedacht aan zonnepanelen en LED-verlichting, maar dit vraagt om grote investeringen. Vaak worden eenvoudige maatregelen die zorgen voor grote besparingen (zoals bijvoorbeeld waterbesparing bij douchen, klokthermostaten en glasisolatie) vergeten. Deze maatregelen zorgen echter voor een terugverdientijd die aantrekkelijk is voor elke vereniging met een eigen clubhuis en velden. De KNHB brengt deze eenvoudigere maatregelen onder de aandacht van de verenigingen.

In september 2020 zijn SportStroom en de KNHB een driejarige samenwerking aangegaan. Hiermee geven beide partijen invulling aan de gezamenlijke ambitie om alle hockeyverenigingen in Nederland te verduurzamen. SportStroom is specialist in het verduurzamen van sportaccommodaties. Zij gaat enerzijds helpen om verenigingen te stimuleren om met behulp van subsidies over te gaan tot een energiescan. Anderzijds helpt SportStroom met het ontwikkelen van een plan van aanpak voor energiereductie en de uitvoer daarvan. Verenigingen kunnen via SportStroom een beroep doen op een kosteloos, objectief en deskundig begeleidingstraject verduurzaming via NOC*NSF. In samenwerking met Signify, aanbieder van LED-verlichting, hebben SportStroom en de KNHB

een bijzonder aanbod exclusief voor hockeyverenigingen. Zo krijgen verenigingen bij aanschaf van Signify LED-sportveldverlichting via SportStroom gratis LED-binnenverlichting ter waarde van € 1.000,-. Daarnaast krijgt elke vereniging die via SportStroom voor LED-sportveldverlichting van Signify kiest altijd een vrijblijvende lichthinderberekening vooraf én lichtmeting achteraf.

Hockey Foundation

Rabobank en de KNHB starten op 9 september 2020 met de Hockey Foundation om de hockeysport nog inclusiever te maken. Met dit maatschappelijk initiatief willen beide partijen hockey nóg toegankelijker maken, voor iedereen. Ze richten zich op wijken met een traditioneel lage sportparticipatie. Het doel is om in die wijken de komende tien jaar 30 nieuwe hockeyclubs op te richten, zodat nog eens 10.000 kinderen in verenigingsverband kunnen sporten. De lancering vindt plaats op Sportpark Bijlmer in Amsterdam Zuidoost, waarbij KNHB en Rabobank ook aankondigen hun duurzame partnership met tien jaar te verlengen.

De insteek van het project; hockey is meer dan alleen een teamsport. Hockey verenigt. Iedereen draagt een steentje bij aan het verenigingsleven, ook kinderen. Zij leren van elkaar, krijgen verantwoordelijkheden, sluiten nieuwe vriendschappen, ontdekken verborgen talenten en ontwikkelen eigenschappen waar ze ook buiten het veld veel aan hebben. Dit doen ze samen, in een veilige en vertrouwde omgeving. Hockeyen in verenigingsverband kan echt een verschil maken in het leven van kinderen. In hun sociale leven, maar ook in hun persoonlijke ontwikkeling. Helaas is hockeyen niet voor iedereen vanzelfsprekend. In wijken met een lagere sportparticipatie komen kinderen bijvoorbeeld niet zo makkelijk met de hockeysport in aanraking. En dat is zonde, want ieder kind moet de kans hebben om zich op de hockeyvereniging te kunnen ontwikkelen. Via de Hockey Foundation investeren Rabobank en de KNHB daarom de komende tien jaar in 30 nieuwe verenigingen.

Bij de wereldtop in een wereldsport

De KNHB heeft de ambitie om met de vertegenwoordigende elftallen tot de wereldtop te blijven behoren. Daarin zijn we met elkaar succesvol, maar dat gaat niet vanzelf. Zo zijn er uitgebreide programma's voor de Nationale (jeugd-)elftallen die tot de wereldtop behoren. Voor deze elftallen is de KNHB afhankelijk van de aanwas en ontwikkeling van hockeypotentiaal in Nederland. Cruciale aandachtspunten op dit vlak zijn talentontwikkeling en een topcompetitie voor zowel jeugd als senioren.

De KNHB heeft niet alleen de ambitie om met haar teams tot de wereldtop te behoren. Ook op het gebied van arbitrage en technisch kader wil de KNHB structureel op het hoogste internationale niveau blijven meedoen. Daarnaast voelt de KNHB zich medeverantwoordelijk voor de ontwikkeling van de hockeysport op wereldschaal. Deze onderwerpen komen bij de behandeling van dit thema aan bod.

Topprestaties Oranjeteams

In het begin van 2020 zijn beide Oranje-elftallen op stage in Azië. Dit vormt de voorbereiding op een zwaar jaar met de Olympische spelen in het vooruitzicht. De stage van de heren is in Maleisië en die van de dames is in Singapore. Hierna spelen beide elftallen ook nog één HPL-wedstrijd in de regio. De heren presteren matig tegen India en de dames winnen twee keer van China. Vervolgens zijn er twee wedstrijden in Argentinië, waarbij de dames één keer winnen en één keer verliezen. De heren winnen één wedstrijd en spelen één keer gelijk. Midden februari keren zij terug in Nederland. Dan start de coronacrisis. Alles valt stil en het wordt bekend dat de Olympische Spelen niet doorgaan. Gelukkig is er wel een uitzondering voor A-sporters om te trainen, zodat er vanaf medio mei tot eind juli toch een programma gedraaid kan worden. In oktober spelen zowel de dames als heren nog drie HPL-wedstrijden. De elftallen spelen twee keer thuis (zonder publiek) tegen Groot-Brittannië en één keer uit tegen België en behalen goede resultaten. Ook bij de start van de tweede coronagolf in november mogen A-sporters door blijven trainen. Tot en met de eerste week van december kan er getraind worden door de Nederlandse elftallen.

Ontwikkeling Tophockey

In 2020 start het project "naar een nieuw tophockeymodel". In september komt een denktank van 15 personen bij elkaar om na te denken over de toekomst van het tophockey. Onderwerpen die naar voren komen, zijn:

- Professionalisering Hoofdklasse
- Betere afstemming programma Nederlandse elftal en Hoofdklasse schema
- Spannende hoofdklassecompetitie
- Verbeteren van marketing van de hoofdklasse c.q. het gehele tophockey
- Gezonder business model hoofdklasseclubs

Hieruit volgt een visiedocument dat eind 2020 met de clubs wordt gedeeld. In 2021 staat de implementatie op de agenda.

De opleidingsteams draaien door de coronacrisis in 2020 minimale programma's. Voor Jong Oranje geldt de positieve uitzonderingssituatie voor topsporters met betrekking tot trainen. Op de momenten dat de Hoofdklasse helemaal stilligt, kunnen zij nog een behoorlijk trainingsprogramma draaien. De overige teams, onder 18, onder 16 en onder 15/14, zijn weinig actief. Centrale trainingen zijn er nauwelijks door het grote aantal reisbewegingen dat het met zich meebrengt. Een groot deel van het jaar mogen deze leeftijdsgroepen wel trainen op de club. Zeer beperkt worden er een aantal alternatieve zoom-sessies georganiseerd. Hierin komen enkele expertgebieden als voeding en slaap, fysieke training en zelfregulering aan de orde.

Organisatie internationale evenementen

Vanwege corona gaan tal van evenementen in 2020 niet door: de FIH Pro League wedstrijden, de Spelerslunch, de Play-offwedstrijden en de Euro Hockey League toernooien. Dit betekent dat veel zaken die reeds geregeld zijn, geannuleerd moeten worden. Het betreft hotelreserveringen, gekochte toegangskarten, gehuurde materialen zoals aggregaten, videoschermen, geluidsapparatuur, drang- en bouwhekken, portakabins en toiletwagens. Tevens worden diverse bedrijven die de evenementen zouden ondersteunen met hun diensten, afgezegd: beveiliging, schoonmaak, audiovisuele dienst, tv-productie en catering. Er is contact over de vergunningen met alle gemeenten waar een evenement zou plaatsvinden.

Vroegtijdig heeft de KNHB de gevolgen van corona voor de geplande evenementen inzichtelijk. Direct wordt contact opgenomen met de betrokken leveranciers, wat zorgt voor coulance bij veel leveranciers. Met name de partijen waarmee de KNHB een langdurige samenwerking heeft, brengen geen tot nauwelijks annuleringskosten in rekening.

In oktober worden vier FIH Pro League wedstrijden georganiseerd in het Wagener Stadion. Beide Nederlandse elftallen spelen een tweetal wedstrijden tegen Groot-Brittannië. Alle wedstrijden zijn zonder publiek, maar worden wel live uitgezonden bij Ziggo Sport. Beide teams inclusief staf en officials bevinden zich in een zogenaamde bubbel. De organisatie van deze wedstrijden met alle beperkende maatregelen verloopt goed.

Internationale ontwikkeling hockeysport

Richting het Europees Kampioenschap van 2021 start de KNHB in samenwerking met de EHF het EHF-KNHB Development traject. De focus wordt (wederom) gelegd op Twinning, ParaHockey en Youth Leadership. Veertien Europese 'hockeyontwikkelingslanden' geven zich op voor Twinning. Bij de start wordt tijdens het Nationaal Hockeycongres 2020 de verbinding gemaakt tussen de 14 landen en de Nederlandse hockeyverenigingen. Het enthousiasme tijdens de kick-off is groot. Helaas kunnen er vanwege corona geen fysieke ontmoetingen plaatsvinden. Online zijn er kennisdelingen, maar dat is zeker voor een project als dit suboptimaal. Het krijgt daarom een vervolg in 2021.

Arbitrage

In 2020 wordt, net als in 2019, één internationaal scheidsrechter benoemd. Daarnaast worden er diverse promoties doorgevoerd. Helaas stoppen twee dames, waardoor Nederland eind 2020

beschikt over 9 heren internationals en 4 dames internationals. Daarnaast zijn er nog 4 heren en 4 dames internationaal actief op Europese toernooien.

Met name het beperkte aantal dames internationals vraagt om aandacht. In 2020 worden de eerste stappen gezet ter verbetering. Dames worden al op jongere leeftijd dan voorheen ingezet op Europese toernooien. Daarnaast worden ze in Nederland sinds kort beter voorbereid op hun debuut als scheidsrechter in de Dames Hoofdklasse. Tot slot wordt ook een tweetal groepen gevormd om de internationale scheidsrechters beter te begeleiden.

Toekomstbestendige financiën

Het bieden van toegevoegde waarde aan hockeyers, verenigingen, partners en sponsors wordt steeds belangrijker. Bij het aangaan van een verbinding wordt de afweging gemaakt in hoeverre beide partijen kunnen voorzien in elkaars behoeften. Zo moet bijvoorbeeld de balans tussen de contributie die een lid betaalt en de beschikbaarheid van goede trainers, trainingstijden, faciliteiten, aandacht of verbinding met een vereniging goed zijn. Ook zijn sponsors op zoek naar verbinding met de verenigingen en hockeyers, om zo actief de relatie met de voor hun relevante doelgroep aan te gaan

Intensieve samenwerking met partners, sponsors en suppliers

De samenwerking van de KNHB met bestaande partners, sponsors en suppliers krijgt in 2020 veel aandacht. Er vindt regelmatig overleg en afstemming plaats over de omgang met het coronavirus. Zo ook over het niet doorgaan en/of uitstellen van Oranje wedstrijden/evenementen en andere activatiemomenten. In 2020 blijkt dat we als KNHB veel baat hebben bij het intensieve contact en onze langdurige verbinding met de partners, sponsors en suppliers. Hierdoor komt de relatie niet meteen onder druk te staan als we gezamenlijk een (corona)crisis moeten managen.

In 2020 wordt het contract met de Rabobank verlengd met maar liefst 10 jaar tot en met 2030. Naast het partnerschap verbindt de Rabobank zich voor deze periode ook met ons op de domeinen Oranje, evenementen en Hockey Foundation.

Het partnercontract met adidas is met vier jaar verlengd. Binnen de nieuwe overeenkomst blijft adidas de partner in teamkleding van de nationale (jeugd)teams. Afgesproken is om niet eens per vier jaar, maar iedere twee jaar nieuwe tenues te introduceren. In september van dit jaar worden de nieuwste wedstrijdtenues en trainingscollectie gepresenteerd.

Het partnercontract met Volvo wordt verlengd tot en met 2024, waarbij we in deze periode ook weer samenwerken op het domein 'Jong Oranje Hockey'.

Met Deloitte zijn we eind 2020 in een vergevorderd stadium voor een meerjarige contractverlenging als partner van de KNHB. De formalisatie hiervan moet begin 2021 plaatsvinden. Met ONVZ zijn de gesprekken gestart ten aanzien van een eventuele contractverlenging vanaf mei 2021. Dat is het moment waarop het huidige partnercontract met hen afloopt. In 2021 komt hier duidelijkheid over.

Tot slot zijn de KNHB en Sportstroom in september 2020 een 3-jarige verbintenis op supplier niveau aangegaan. Hiermee geven Sportstroom en de KNHB invulling aan de gezamenlijke ambitie ten aanzien van het verduurzamen van verenigingen.

De jaarlijkse sponsorinkomsten blijven in deze moeilijke tijd op peil. De ambitie om deze te laten stijgen door het werven van minimaal één nieuwe partner realiseren we echter niet.

---

official partners Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

Rabobank

(Meer) inkomsten uit bestaande en nieuwe verdienmodellen

Via het nieuwe Rabobankcontract gaan de KNHB en de Rabobank invulling geven aan een nieuwe ambitie op het maatschappelijke domein. Deze is gericht op het in beweging brengen en verenigen van kinderen voor wie dat niet vanzelfsprekend is: de Hockey Foundation.

Verder lanceren we in 2020 een officiële KNHB webshop. Deze ambitie werd in 2019 door de KNHB, HockeyDirect en adidas uitgesproken. Inmiddels genereert de webshop een nieuwe inkomstenstroom voor de KNHB.

De ontwikkeling van de KNHB Business Club wordt in april 2020 stopgezet. Dit komt door de coronacrisis en het stilliggen van aan hockey en de KNHB-gerelateerde evenementen en activiteiten. In 2021 gaan we bepalen of, en zo ja hoe, we de KNHB Business Club alsnog gaan lanceren.

KNHB als netwerk- en serviceorganisatie

Net als aan haar verenigingen wil de KNHB continu toegevoegde waarde leveren aan alle betrokkenen en daarmee haar rol en positie legitimeren. Samenwerking en verbinding zijn hierbij essentieel. Niet alleen met de verenigingen, maar ook met het bedrijfsleven, andere sporten en sportbonden, overheden en maatschappelijke organisaties. Dit vraagt om een flexibele organisatie die in staat is projectmatig te werken - ook samen met anderen. De hiervoor noodzakelijke herijking van de KNHB-organisatie heeft plaatsgevonden in 2017. Vervolgens zijn in 2018 de processen en diensten aangepast aan de verwachtingen en eisen van deze tijd.

Verenigingsondersteuning

Met de inzet van vijf accountmanagers hebben alle verenigingen sinds 2017 een vast aanspreekpunt. Zij kunnen bij deze accountmanagers terecht voor vragen over alle thema's op het gebied van beleidsondersteuning. Ook worden er bij een groot aantal verenigingen intensieve strategiesessies georganiseerd. Hierin worden verenigingen geholpen om kleur te bekennen en richting te bepalen. Het jaarlijkse goed gewaardeerde Nationaal Hockeycongres in januari 2020 blijkt de laatste omvangrijke fysieke bijeenkomst van 2020 te zijn. Vervolgens worden er een groot aantal webinars en bijeenkomsten voor kennisdeling en verbinding georganiseerd. Ook hierin maakt de digitale dienstverlening (noodgedwongen) veel ontwikkeling. Dit levert veel waardevolle nieuwe inzichten op, die zeker een vervolg krijgen in 2021.

Verenigingen worden in 2020 wederom uitgenodigd om gebruik te maken van de Verenigingsmonitor. Deze benchmarktool stelt de verenigingen in de gelegenheid om zich op allerlei terreinen te vergelijken met andere verenigingen. Verder biedt de tool inzicht en vertrouwen in het te voeren lokale beleid. Tot slot bewijst deze tool zijn waarde doordat het de KNHB in staat stelt snel met onderbouwde statements public affairs en lobbyactiviteiten te kunnen uitvoeren in de coronacrisis.

KNHB toekomstbestendig

Datagedreven, persoonsgerichte communicatie en doorontwikkeling HockeyWeerelt

In 2020 gaat de KNHB verder met de in 2019 ingestoken weg: werken met een ledenadministratiesysteem dat in eigen beheer wordt ontwikkeld. De KNHB kan beter dan voorheen monitoren waar verenigingsfunctionarissen behoefte aan hebben. Diverse processen worden bijvoorbeeld geoptimaliseerd, zodat de benodigde gegevens van verenigingen op eenvoudige wijze door de KNHB ontvangen worden (en visa versa). Daarnaast ontwikkelt de KNHB een datagedreven dashboard dat meer inzicht geeft in de verschillende doelgroepen. Hiermee kan de bond gericht, persoonlijker en doeltreffender communiceren in 2021. Daarbij wordt ook een ander mailingsysteem in gebruik genomen, waardoor de nieuwe vormen van communicatie volgens de regels van de geldende AVG-wetgeving plaats kunnen vinden. Tot slot is het sinds de zomer van 2020 mogelijk om via zogenaamde dialoogvensters bezoekers van de platformen van de KNHB op informatie te wijzen. Deze informatie wordt gebaseerd op diverse databronnen, zodat het voor hen extra interessant is.

Nieuwe strategische visie

Tijdens de eerste online Algemene Vergadering op 9 september wordt de Strategische Visie 2026 'Nederland Hockeyland' vastgesteld. Ook vindt de lancering van het Strategieportaal op knhb.nl plaats.

De Strategische Visie 2026 wordt in 2019 en 2020 ontwikkeld in nauwe samenwerking met de hockeyverenigingen en andere betrokkenen. Samen met de verenigingen wil de KNHB de hockeysport nog beter, leuker en mooier maken. Anders gezegd: we willen blijvend vernieuwen, met behoud van het goede. Een optimale samenwerking tussen de KNHB en de verenigingen is hierbij van wezenlijk belang. Dit komt zowel tot uitdrukking in de nieuwe Visie als in de gewijzigde, gezamenlijke missie: 'De KNHB en haar verenigingen zorgen samen voor hockeyplezier en -ontmoeting in Nederland voor hockeyers en fans.' De hockeyvereniging is daarbij de centrale ontmoetingsplaats.

In de Visie staan drie thema's centraal:

- Hockey overal van iedereen
- De energieke hockeyvereniging
- Een sterk en gezond tophockeymodel

Daarbij is een vijftal voorwaarden voor succes geformuleerd:

- Kwalitatief goede begeleiding voor elke hockeyer en hockeyactiviteit
- Een open en respectvolle hockeycultuur
- Technologie en data op orde
- Hockey maatschappelijk betrokken
- Gezond financieel fundament voor de KNHB

De Strategische Visie 2026 is een leidraad voor de keuzes die komende jaren gemaakt moeten worden. Het is een dynamische visie die in de loop van de tijd waar nodig aangepast wordt. Daarnaast wordt het Strategieportaal op knhb.nl continu geladen met best practices en resultaten.

De uitwerking van de strategische thema's en kritische succesfactoren vindt elk jaar plaats in een jaarplan met concrete doelstellingen. Deze doelstellingen worden periodiek gemonitord, waar nodig bijgestuurd en jaarlijks geëvalueerd.

Uitbouw netwerk

Het voornemen is om het relevante netwerk verder uit te bouwen. Zo kunnen belangrijke strategische thema's en standpunten geagendeerd worden op politieke en publieke agenda's. Dit komt door corona in een stroomversnelling. Het zijn niet zozeer de strategische thema's die de boventoon voeren, maar de actualiteit. Als KNHB zijn we dit jaar goed vertegenwoordigd in diverse, belangrijke overlegorganen die door de komst van corona geïnitieerd zijn door NOC*NSF. Voorbeelden hiervan zijn het Crisis Management team Sport en de Klankbordgroep bondsdirecteuren. Daarnaast wordt Erik Gerritsen in november door NOC*NSF uitgenodigd om samen met een drietal andere bondsdirecteuren aan te sluiten bij een overleg met VWS. Samen met de KNVB, KNGU en Nevobo schetst de KNHB tijdens dit overleg de urgentie van de problematiek voor sportverenigingen. Ook doen zij de oproep om volledig trainen voor alle doelgroepen toe te staan en de topsportcompetities weer te hervatten. Verder pleiten de KNHB en KNVB bij diverse gremia en in de media voor het toestaan van sporten in de buitenlucht voor alle doelgroepen in teamverband.

Ook sluit de KNHB zich aan bij het manifest Bewegen het nieuwe normaal. Dit initiatief van onder andere Joop Alberda en Erik Scherder roept de regering op om werk te maken van een vitale samenleving met daarin een cruciale rol voor sport en bewegen.

Samenwerking DeWeerelt

In 2020 wordt de actieve samenwerking binnen De Weerelt van Sport met de Nederlandse Golf Federatie, de Nederlandse Volleybal Bond, de Nederlandse Ski Vereniging en het Watersportverbond voortgezet. Onder andere met behulp van financiële steun van NOC*NSF voor een gezamenlijke en/of op elkaar aansluitende innovatieagenda, gericht op slagvaardige organisaties tot uiting komend in kwaliteit van mensen en ICT.

Behoud van cultuur en hockey DNA

Hockey is een sport met een bijzonder karakter. Een sport waar normen en waarden hoog in het vaandel staan en waar sportiviteit en respect - maar bovenal plezier in het hockey - de boventoon moeten blijven voeren. Dit karakter is wat ons sterk en aantrekkelijk maakt en wat we als KNHB en verenigingen graag willen behouden.

Al jaren zetten hockeyverenigingen zich in om een prettige en veilige sportomgeving te creëren. Een plek waar iedere sporter zich op zijn of haar gemak voelt en zichzelf kan zijn. Hockey heeft een sterk familiair karakter. Hele gezinnen beoefenen de sport. Hockey is meer dan hockey alleen; de sport zorgt voor verbinding met de leden onderling, de club, alle betrokkenen en de wereld daar omheen.

Sportiviteit & Respect

Door samen afspraken te maken binnen het team, kan iedereen met plezier hockeyen, zichzelf zijn en zich positief ontwikkelen. Dat klinkt logisch, maar hoe pak je het aan? We vragen het coaches, trainers, teammanagers, scheidsrechters, bestuurders en spelers. Zij noemen vijf thema's, die we verder uitdiepen:

- Afspraken maken
- Enthousiasme uitstralen
- Interesse blijven tonen
- Het goede voorbeeld geven
- Waardering & vertrouwen geven.

Op basis van de input wordt een reeks van zeventien video's ontwikkeld die verenigingen kunnen hanteren tijdens bijeenkomsten ter ondersteuning van het functioneren van de vereniging.

Betere kennis van de spelregels voorkomt discussies op en rond het veld. Met het boekje 'Drie hoeraatjes voor hockey' wordt bij hockeyers van jongs af aan kennis bijgebracht van de spelregels. De inhoud van het boekje wordt samen met elementen uit 'de Visie op de ontwikkeling van hockeyers' verwerkt in de online toolkit 'Welkom op het hockeyveld'. De kernthema's van deze toolkit zijn:

- Visie op de ontwikkeling van hockeyers
- Plezier op het veld en langs de lijn
- De belangrijkste spelregels en van ouder naar coach.

In 2020 wordt er vanuit de verschillende doelgroepen (Hockeyers/Trainers/Coaches/Bestuurders/Scheidsrechters/Ouders) gekeken naar een overall campagne om het bovenstaande goed te laden. Deze campagne krijgt de naam; 'Dat is Hockey'. Omdat de competitie-activiteiten grotendeels stilliggen, is de lancering van deze campagne uitgesteld naar 2021.

Goed Sportbestuur

De KNHB bewaakt dat zij voldoet aan de dertien aanbevelingen voor Goed Sportbestuur. Dat doet zij door bij de aanvraag van de subsidie 2021 bij NOC*NSF in november 2020 de dertien aanbevelingen te toetsen. Uit deze toetsing blijkt dat de KNHB volledig voldoet aan de dertien aanbevelingen voor Goed Sportbestuur. Onder andere doordat:

- Het besturingsmodel van de KNHB het voorwaardenscheppend model is.
- Het bestuur jaarlijks een evaluatie houdt naar het eigen functioneren.
- De KNHB-bureauorganisatie onder leiding van de algemeen directeur primair aan zet is.
- De wisselwerking tussen bestuur en bureauorganisatie resulteert tot een effectieve samenwerking en bedrijfsvoering.
- De KNHB ieder jaar gebruikmaakt van een meerjarenbeleidsplan, jaarplan en een jaarbegroting.
- De jaarrekening jaarlijks wordt opgemaakt.
- De Financiële Commissie een advies geeft over de jaarrekening aan de Algemene Vergadering.
- Een onafhankelijke, externe accountant een controleverklaring af geeft over de jaarrekening.
- De Algemene Vergadering jaarlijks de jaarrekening en begroting vaststelt.
- De KNHB over de vereiste statuten en reglementen beschikt.

Financiën

De bedragen in dit hoofdstuk moeten vermenigvuldigd worden x € 1.000.

Resultaten 2020

De KNHB realiseert over 2020 een resultaat van 281, terwijl een resultaat van 0 was begroot.

Corona-impact

Het jaar 2020 staat in het teken van de uitbraak van de coronacrisis. Alle competities in Nederland stoppen in maart 2020. Hierdoor verstrekt de KNHB in mei 2020 aan de verenigingen een solidariteitsbijdrage.

De in Nederland geplande wedstrijden in het kader van de FIH Pro League in het voorjaar worden alle geannuleerd en in oktober worden deze wedstrijden gespeeld zonder publiek.

De zaalhockeycompetitie 2020-2021 kan eveneens door de coronacrisis niet starten. Een fors aantal zaaluren is al ingehuurd. Niet alle uren kunnen (vooralsnog) zonder kosten worden geannuleerd. Diverse zaaleigenaren trachten deze zaalhuur terug te vorderen via de Tegemoetkoming Verhuur Sportaccommodaties (TVS). Mogelijk wordt de KNHB hierdoor later alsnog gecompenseerd door deze verhuurders.

Diverse opleidingen moeten door corona worden uitgesteld naar later in 2020 dan wel naar 2021.

Door een sterke daling van de inkomsten in 2020 ten opzichte van de referentieperiode 2019 vraagt de KNHB financiële ondersteuning vanuit de NOW-regeling (Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid) aan. De afrekening voor NOW1 voor de maanden april tot en met juni 2020 is inmiddels, voorzien van controleverklaring, ingediend bij het UWV. De te verwachten nabetaling, is opgenomen onder Overige vorderingen.

Continuïteit

De jaarrekening 2020 is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel.

De KNHB hanteert al jaren een gedegen financieel beleid. Bij de jaarrekening 2019 is bijvoorbeeld de continuïteitsreserve nog verhoogd.

De KNHB heeft veel hinder van de maatregelen omtrent corona. De impact van corona op de bedrijfsactiviteiten en de maatregelen van de overheid voor 2021 en verder zijn nog onzeker.

De KNHB kan echter op eigen kracht, aangevuld met overheidsbijdragen, activiteiten wel voortzetten.

Stelselwijziging verwerking contributie en teambijdragen

Om de contributie en teambijdragen beter toe te rekenen aan het resultaat en het vermogen, worden deze inkomsten toegerekend aan de periode september tot en met mei. Deze periode valt in twee kalenderjaren. Hierdoor wordt vier maanden toegerekend aan het huidige boekjaar en vijf maanden aan het volgende boekjaar. Eerder vond een 50-50% toerekening plaats. Daar er bij de KNHB sprake is van een stabiel ledenaantal, heeft deze aanpassing geringe impact op de omzet.

De stelselwijziging is retrospectief verwerkt in 2019 en daarin verwerkt in de vergelijkende cijfers over 2019 in de jaarrekening 2020.

De stelselwijziging resulteert in een mutatie van onderstaande balansposten per 31 december 2019:

	SALDO PER 31 DECEMBER 2019 incl. mutatie	SALDO PER 31 DECEMBER 2019 excl. mutatie	MUTATIE
Overige vorderingen (D)	791	830	- 39
Algemene reserve (Cr)	22	365	343
Overlopende passiva (Cr)	3.508	3.204	- 304
Per saldo (Cr)	2.739	2.739	0

Subsidie NOC*NSF

Gedurende 2020 ontvangt de KNHB extra subsidie vanuit NOC*NSF en wel vanuit het Sportakkoord voor het project Positieve Sportcultuur en vanuit Innovatie voor het project Een Vaardige Generatie, Breed Motorische Ontwikkeling. De uitvoering van beide projecten resulteert enerzijds in een stijging van NOC*NSF-inkomsten. Anderzijds leidt het tot hogere uitgaven binnen het thema 'Een leven lang hockey(en)', waar de kosten van de projecten worden verantwoord.

Sponsoring

De sponsorinkomsten betreffen zowel de inkomsten in geld als de supply-inkomsten (barter). De inkomsten in geld komen in 2020 onder de begroting uit. Dit komt doordat als gevolg van de coronapandemie diverse activiteiten, die gefinancierd zouden zijn door sponsors, niet door kunnen gaan. De hiervoor ontvangen gelden zijn verwerkt als vooruitontvangen bedragen.

ICT

In 2018 zegt de KNHB het contract op met de leverancier van LISA Bond. De KNHB besluit een eigen bondsapplicatie te (her)bouwen. In het algemeen moeten ontwikkelingskosten, indien deze voldoen aan een aantal voorwaarden, worden geactiveerd op de balans en vervolgens worden afgeschreven. Aangezien de kosten voor de (her)bouw in 2020 - net als in 2018 en 2019 - niet voldoen aan alle voorwaarden, worden de kosten voor de (her)bouw van de bondsapplicatie niet geactiveerd, maar verwerkt in de exploitatie over 2020. Mede door benodigde aanpassingen als gevolg van de coronacrisis, wordt het streven om in 2020 naast (her)bouw nieuwe ontwikkelingen in de bondsapplicatie door te voeren niet gerealiseerd. Ook is vastgesteld dat er nog veel onderhoud moet worden doorgevoerd om de achterstand in te lopen. Wel is inmiddels voor 2021 de planning geconcretiseerd naar activiteiten, waardoor er gedurende 2021 daadwerkelijk nieuwe ontwikkelingen worden gerealiseerd. De kosten voor deze nieuwe ontwikkelingen zullen worden geactiveerd en worden afgeschreven.

Reserves

Ter waarborging van de continuïteit houdt de KNHB reserves aan. De benodigde omvang van deze reserve wordt periodiek opnieuw vastgesteld. Deze herijking heeft voor de jaarrekening 2019 plaatsgevonden. Uiterlijk in 2024 zal wederom een herijking van de benodigde reserves plaatsvinden.

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquide middelen per 31 december 2020 bedragen € 7.929. Gezien de huidige situatie op de financiële markten ontvangt de KNHB nauwelijks rente over de liquiditeiten. Deze liquiditeiten worden aangehouden op een internet spaarrekening en een rekening-courant bij de Rabobank.

De KNHB moet volgens de kwaliteitseisen van NOC*NSF voldoen aan normen voor liquiditeit en solvabiliteit. Beide percentages voldoen aan de geldende normen.

	ULTIMO 2020	ULTIMO 2019	NORM KNHB	NORM NOC*NSF
Liquiditeit	1,7	1,8	> 1,0	1,00
Solvabiliteit	0,5	0,5	> 0,2	0,20
Continuïteitsreserve gerelateerd aan vaste kosten	0,5	0,5	ca 0,5	0,25

Vooruitblik 2021

Ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag bevinden we ons nog midden in de mondiale coronacrisis. Dat dit invloed zal hebben op 2021 is inmiddels zeker, maar in welke mate, vorm en hoedanigheid is onzeker.

Impact coronacrisis

De coronacrisis heeft zeker ook financieel impact op de KNHB. Hiernaast maakt de KNHB gebruik van de aangeboden overheidsmaatregel inzake de Tijdelijke Noodmaatregel inzake Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW). Deze NOW is niet begroot voor 2021, maar zal, gezien de langere duur van de crisis, zeker ook voor 2021 worden aangevraagd.

Begroting 2021

Voor 2021 stelt de KNHB een sluitende begroting op, die door de Algemene Vergadering in november 2020 vaststelt.

Kosten en subsidies

In deze begroting wordt aangegeven dat de kosten van Tophockey stijgen, in verband met de deelname van het Nederlands Elftal Dames en Nederlands Elftal Heren aan de FIH Pro League. Inmiddels is de subsidietoekenning van NOC*NSF vanuit de subsidierubriek 'Top10' ontvangen. Daarnaast heeft de KNHB vernomen dat zij de verwachte extra subsidie-inkomsten voor deelname aan de FIH Pro League niet ontvangt van NOC*NSF. Dit betekent dat er in de kosten 2021 voor Tophockey aanpassingen in de programma's worden gedaan om het begrote saldo van kosten minus subsidie te realiseren.

Wagener Stadion

In 2021 organiseert de KNHB het Europees Kampioenschap Hockey voor dames en heren. Het dubbel-EK wordt gespeeld in het Wagener Stadion. De KNHB is in 2019 met verkennende onderzoeken of - na de realisatie van de hoofdtribune in 2017 - ook de overige tribunes vernieuwd kunnen worden. Hiervoor zal subsidie van gemeente en/of provincie en/of anderen nodig zijn. De KNHB streeft ernaar de uitkomst van het onderzoek te presenteren tijdens een van de aankomende Algemene Vergaderingen.

Risicomanagement

Bij de activiteiten die de KNHB onderneemt hoort het omgaan met verantwoorde risico's en onzekerheden. Deze risico's zijn strategisch, operationeel of financieel van aard en ontstaan bijvoorbeeld door veranderingen in de wet- en regelgeving.

Om de (financiële) impact van deze risico's en onzekerheden tot een acceptabel niveau te reduceren, treft de KNHB diverse beheersmaatregelen. De belangrijkste risico's en maatregelen lichten we in dit hoofdstuk toe. Het benoemen van risico's impliceert niet dat er sprake zou zijn van concrete aanwijzingen hiertoe.

Strategische risico's

Inkomsten voor de Nederlandse sport

De Nederlandse sport ontvangt jaarlijks subsidie, waarvan een gedeelte ten goede komt aan de hockeysport in Nederland. Zo wordt de KNHB voor de basisinfrastructuur voor de topsport en de georganiseerde breedtesport mede gefinancierd uit de afdrachten aan de totale sport vanuit kansspelopbrengsten. Dit betreffen afdrachten aan NOC*NSF vanuit de Nederlandse Loterij Organisatie (NLO). Deze afdrachten staan echter onder druk, als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving.

Naast de inkomsten vanuit de NLO ontvangt NOC*NSF in 2020 ook gelden vanuit het ministerie van VWS. Deze gelden worden verdeeld via het Bestedingsplan 2020. Als de inkomsten voor het Bestedingsplan verder onder druk komen te staan, raakt deze daling in inkomsten ook de KNHB; mogelijk zelfs fors. In het kader van verantwoording van de gelden die NOC*NSF via VWS ontvangt stelt NOC*NSF steeds omvattender afrekenregels op.

Om een daling in inkomsten op te vangen streeft de KNHB naar een brede basis van zowel ledeninkomsten, commerciële inkomsten (naast sponsoring ook nieuwe verdienmodellen) en subsidiegelden. Om ook bij een dergelijke daling in inkomsten de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen, houdt de KNHB sinds 2015 een continuïteitsreserve aan. De continuïteitsreserve bedraagt eind 2020 € 3.150.

Imago

Hockey, en daarmee ook de KNHB, staat in de belangstelling van consumenten, media en allerlei belangengroepen. Deze aandacht is mede te danken aan de veelomvattende activiteiten van de KNHB. Denk alleen al aan de verschillende competities op het veld en in de zaal en aan alle nationale selecties. Het imago van de KNHB is van belang voor het vertrouwen in de integriteit van de hockeybond. Eventuele reputatieschade kan financiële gevolgen hebben.

Om altijd en overal zoveel mogelijk hetzelfde geluid te laten horen, ligt de regie over de woordvoering bij een beperkt aantal mensen. De KNHB hanteert een persbeleid dat geldt voor iedereen betrokken en werkzaam bij de KNHB en dat bedoeld is om alle media-aandacht in goede banen te leiden.

Sportiviteit & Respect

Geweld op en rond het veld hoort niet in het hockey thuis. Agressie kan veel persoonlijk leed veroorzaken. Daarnaast kan negatief gedrag het imago van hockey schaden. Hockeyen als een familiesport in een sociaal veilige en fijne omgeving is een cruciale pijler voor het imago van hockey.

De KNHB brengt daarom Sportiviteit & Respect via diverse acties, zoals bijvoorbeeld filmpjes, in en rondom de velden onder de aandacht.

Andere bindingsvormen voor hockey

De KNHB organiseert de hockeycompetities in Nederland. Iedereen kan op eigen (ambitie)niveau deelnemen aan deze competities. Het risico is dat de competitievormen niet meer voldoen aan de wensen van de huidige hockeyer. Dit kan leiden tot daling van ledenaantallen, het onder druk komen van strategische doelen en tot lagere inkomsten uit contributie en teamgelden.

Om dit te voorkomen denkt de KNHB na over andere bindingsvormen en ander hockeyaanbod voor iedereen op het eigen (ambitie)niveau. Dit vraagt om meer flexibiliteit en maatwerk. In 2020 is de KNHB hierover in gesprek gegaan met de verenigingen. In 2021 zal dit resulteren in besluitvorming in de Algemene Vergadering over het project bindingsvormen.

Operationele risico's

Verenigingsfunctionarissen

Er is sprake van een groot verloop in het aantal verenigingsfunctionarissen. Zijn functionarissen korter verbonden aan en betrokken bij de sport en de vereniging? Dan betekent dit dat er nuttige kennis wegvloeit, onder meer over het functioneren van de vereniging.

Om het kennisniveau van de verenigingen op peil te houden en te verhogen, organiseert de KNHB het Nationaal Hockeycongres en tal van bijeenkomsten en webinars. Daarnaast beschikt de KNHB over een (online) kennisplatform.

Bondsapplicatie HockeyWeerelt

In 2018 besluit de KNHB om LISA Bond te gaan vervangen door een eigen bondsapplicatie: HockeyWeerelt (zie ook het hoofdstuk 'KNHB als netwerk- en serviceorganisatie'). Per 1 januari 2019 stapt de KNHB over naar de nieuwe applicatie. Gestart wordt met het nieuw gebouwde Digitale Wedstrijd Formulier. Gedurende het jaar worden extra functionaliteiten toegevoegd.

Een dergelijk omvangrijk project brengt risico's met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan het niet realiseren van plannings en onjuiste koppelingen met andere pakketten, zoals de verenigingspakketten en het competitieplanningssysteem Sportlink. Als zaken fout gaan, kan dit leiden tot hoge kosten en imago schade voor de KNHB.

Om deze risico's te minimaliseren werkt de KNHB bij de bouw van HockeyWeerelt samen met deskundigen op het gebied van zowel applicatiebouw als hockeyprocessen. Om de plannings te kunnen realiseren voert de KNHB al sinds een vroeg stadium in 2018 standaard tweewekelijks en in 2019 maandelijks overleg met de leveranciers van verenigingssystemen en die van het bondssysteem. Daarnaast is er ad hoc overleg waar nodig. De geselecteerde partijen die HockeyWeerelt mogelijk maken, staan volledig stand-by tijdens essentiële live-gang van onderdelen van de bondsapplicatie. Zo kunnen eventuele knelpunten direct worden opgelost. In 2019 betrof dit bijvoorbeeld de invoering van het aangepaste Digitale Wedstrijd Formulier, kaartenregistratie en de invoering van de teamindeling. Onze leveranciers worden mede ondersteund vanuit betrokken KNHB-afdelingen, zoals IT, Communicatie en Competitiezaken.

Inmiddels is duidelijk dat er ook in 2021 nog aanpassingen nodig zijn. Dit betreft feitelijk onderhoud van eerder ingerichte processen. Inmiddels is hiertoe een roadmap opgesteld. Gedurende 2021 wordt inzichtelijk wat de omvang is van de reguliere exploitatiekosten van HockeyWeerelt. Aangezien de nieuwe bondsapplicatie gebouwd is met modernere technologie, zal het reguliere onderhoud van het systeem goedkoper zijn dan bij het vorige systeem. Ook zal de omvang van het reguliere onderhoud bekend zijn en is inmiddels voor 2021 de planning geconcretiseerd naar activiteiten, waardoor er gedurende 2021 daadwerkelijk nieuwe ontwikkelingen worden gerealiseerd. De kosten voor deze nieuwe ontwikkelingen zullen worden geactiveerd en worden afgeschreven.

Om doorontwikkeling mogelijk te maken heeft de KNHB in de jaarrekening 2019 een bestemmingsreserve Automatisering gevormd. Het onderhoud komt ten laste van de exploitatie.

Financiële risico's

Niet kwalificeren voor Olympische Spelen

Kwalificatie voor de Olympische Spelen door zowel de dames als de heren is van groot belang voor de financiering van het (top)hockey, zowel met subsidiegeld als met sponsorgeld.

Om deelname voor de toekomst te waarborgen, worden de activiteiten voor de Jong Oranje teams en jeugdteams nu al anders ingericht om hun trainingen effectiever te laten zijn. Deze verandering kan resulteren in een verschuiving van het topsportbudget over de teams. Dit gebeurt mede in overleg met NOC*NSF. Het financiële risico kan als laag tot midden worden geclassificeerd.

Sponsorgelden

Een belangrijk deel van de opbrengsten van de KNHB bestaat uit sponsorgelden. Een daling van deze opbrengsten slaat een gat in de exploitatie van de KNHB.

Om de sponsorinkomsten op het niveau van 2019 te handhaven, onderhoudt de KNHB een intensieve samenwerking met bestaande partners, sponsors en suppliers. Zelfs in het coronajaar 2020 lukt het om aflopende contracten te verlengen. Ook spreekt de KNHB langlopende contracten af met deze partijen. Veel partijen zijn dan ook daadwerkelijk langjarig naar tevredenheid aan ons verbonden. Het versterken en vernieuwen van het palet aan partners, sponsors en suppliers is een doorlopende activiteit voor de KNHB. Als KNHB focussen we ons in toenemende mate ook expliciet op het leveren van tastbare en meetbare toegevoegde waarde aan de partners, sponsors en suppliers. Het financiële risico kan als laag tot midden worden geclassificeerd.

Evenementen

Het organiseren van evenementen is voor de KNHB belangrijk voor het positioneren van hockey in Nederland. Tegelijkertijd brengt de organisatie van evenementen financiële risico's met zich mee. Kaartverkoop vormt een belangrijke inkomstenbron voor deze toernooien. De kaartverkoop is in hoge mate afhankelijk van de prestaties van het Nederlands Elftal Dames en Nederlands Elftal Heren. Daarnaast zien we dat bezoekers en standhouders steeds hogere eisen stellen, terwijl de KNHB de toegangsprijzen graag toegankelijk houdt, met aparte tarieven voor kinderen.

Om geen tegenvaller in de kaartverkoop te hebben rond een evenement, zet de KNHB online marketing in. Om de financiële positie van de evenementen goed te bewaken, heeft de KNHB continu aandacht voor en overleg over de volledige en tijdige registratie van verplichtingen en inkomsten.

Bij grotere evenementen, zoals EK's en WK's, is er tevens regelmatig overleg tussen de projectgroep van het evenement, de directie en een commissie vanuit het bestuur. Zo kan worden toegezien op eventuele risico's, de voortgang en de financiële stand van zaken. Voor het in juni 2021 te organiseren EK heeft de KNHB eind december 2020 subsidie aangevraagd bij het ministerie van VWS. Ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag is er nog geen duidelijkheid omtrent een eventuele toekenning van deze subsidie.

Het financiële risico kan als laag worden geclassificeerd.

Beleggingsrisico

De KNHB voert geen actief beleggingsbeleid. Het beleggen in financiële instrumenten als aandelen, obligaties en dergelijke vindt niet plaats.

Risico's als gevolg van wet- en regelgeving

Coronamaatregelen

De door het kabinet genomen maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan hebben verregaande gevolgen voor de sport, zo ook voor het hockey. Sportaccommodaties en clubhuizen moeten op slot. Alle competities moeten in maart 2020 vroegtijdig stopgezet worden. De FIH Pro League wedstrijden worden geannuleerd en de Olympische Spelen uitgesteld.

Naast de enorme impact op de economie en de volksgezondheid leidt deze coronacrisis ook tot financiële uitdagingen bij hockeyverenigingen en zo ook bij de KNHB.

In de zomerperiode mogen de sportaccommodaties van de hockeyverenigingen coronaproof weer open. Via de website en mailings worden de hockeyverenigingen geïnformeerd over de laatste informatie over het coronavirus en de gevolgen voor het hockeyen. De KNHB heeft intensief gewerkt aan coronaprotocolen voor verschillende doelgroepen, teneinde weer veilig en op een hygiënische manier te kunnen hockeyen. Helaas worden er begin oktober 2020 weer verdergaande beperkingen vastgesteld door de overheid die ook het hockeyen hard raken. Dit alles zal zeker invloed hebben op het ledenverloop. Ook kan er discussie ontstaan bij de diverse inkomsten.

De nationale teams kunnen wel trainen. De hiervoor geldende maatregelen op reis- en verblijfkosten, medische voorzieningen en testen resulteren in meerkosten ten opzichte van een situatie zonder corona.

De kosten bij de KNHB zijn relatief vast. Dit betekent dat de KNHB voor grote uitdagingen staat, terwijl de toekomst nog moeilijk te voorspellen valt en we deze toekomst ook niet zelf in de hand hebben.

Daarom wordt de impact van dit risico als hoog gekwalificeerd.

Politieke keuzes

Politieke keuzes kunnen van invloed zijn op de sportwereld - en daarmee op de KNHB en haar verenigingen. Denk bijvoorbeeld aan keuzes op het gebied van fiscaliteit en subsidies.

Daarom is de KNHB betrokken bij diverse werkgroepen van NOC*NSF. Zo is de KNHB vroegtijdig op de hoogte van de politieke ontwikkelingen die de sport raken. Tegelijkertijd wil de KNHB eraan bijdragen dat de politiek op de hoogte is van wat de sport doet en wat zij bijdraagt aan de samenleving.

Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties en Wet Werk en Zekerheid

De Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties is ingevoerd om schijnzelfstandigheid te bestrijden. Ook moet de wet eraan bijdragen dat er sneller een arbeidsrelatie ontstaat, inclusief arbeidsovereenkomst en bestrijding van schijnzelfstandigheid. De KNHB werkt met veel partijen samen waarbij geen sprake is van een arbeidsovereenkomst omdat de gezagsrelatie ontbreekt. Het onjuist hanteren van een overeenkomst van opdracht - in plaats van een arbeidsovereenkomst - brengt grote fiscale en arbeidsrechtelijke risico's met zich mee.

De KNHB heeft daarom intensief samengewerkt met de Werkgevers Organisatie in de Sport (WOS) en een externe fiscalist om te komen tot modelovereenkomsten voor de Sport. De Belastingdienst heeft drie overeenkomsten (gedateerd 11 januari 2017) goedgekeurd. Indien mogelijk hanteert de KNHB een van deze overeenkomsten bij samenwerking met externe partijen. De KNHB geeft ook haar verenigingen voorlichting over de (on)mogelijkheden van deze modelovereenkomsten. Zo kunnen verenigingen zelf eventuele arbeidsrechtelijke en fiscale problemen voorkomen.

Wet Arbeidsmarkt in Balans

Het kabinet heeft in het regeerakkoord aangegeven dat de verschillen tussen arbeidsovereenkomsten voor bepaalde en onbepaalde tijd kleiner gemaakt gaan worden. De Wet Werk en Zekerheid gaat vanaf januari 2020 verder als de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB).

Overleg met de politiek en het ministerie SZW is nodig om het verslechteren van de financiële positie van hockey(amateur)verenigingen tegen te gaan. Een hockeyvereniging moet in goed overleg de juiste afspraken voor de hockeysector kunnen maken, vooral voor spelers, maar ook voor trainers en begeleiders. Te meer daar hockeyverenigingen vaak werken met mensen die geen behoefte hebben aan een vast contract en hun vergoeding bij de vereniging net de vrijwilligersvergoeding te boven gaat. De vergoeding voor de inzet wordt veelal gezien als extraatje in de hobbysfeer, naast de fulltime (vaste) baan die zij veelal hebben. Zij hebben al helemaal geen behoefte aan een vast contract met de vereniging. De KNHB heeft overleg met WOS, NOC*NSF en de vakorganisatie FNV over de gevolgen van de invoering van deze wetgeving en trekt met hen samen op richting politiek en het ministerie van SZW.

Privacy en informatiebeveiliging

De KNHB erkent dat het cyberrisico, in het algemeen, is toegenomen. De ICT-systemen van de KNHB kunnen door een cyberaanval beschadigd raken. Ook kan een dergelijke aanval leiden tot diefstal van vertrouwelijke en privacygevoelige informatie, wat vervelende gevolgen kan hebben voor betrokkenen. Bovendien kan het resulteren in negatieve publiciteit, wat het imago van de KNHB kan schaden.

De KNHB hecht er veel belang aan om dit risico te minimaliseren. Daarom heeft de KNHB regels voor informatiebeveiliging en privacy opgesteld. Ook in het systeem van HockeyWeerelt is continu aandacht nodig voor de diverse rollen en de daarbij horende rechtenstructuur teneinde te blijven voldoen aan de AVG-regels.

Verlag van de Financiële Commissie over 2020

De Financiële Commissie bestond het boekjaar 2020 uit Harmen Ettema (voorzitter), Roel van den Berg en Erik Jan Reuver. De commissie komt per verenigingsjaar minimaal tweemaal bijeen met de penningmeester van de KNHB (Mark Pel), de manager Financiën en Bedrijfsvoering (Karin van Willigen) en de Algemeen Directeur (Erik Gerritsen). In 2020 heeft de Financiële Commissie vijf maal overleg gevoerd, vanzelfsprekend ook enkele keren online naar aanleiding van de Corona omstandigheden.

Kernactiviteiten en bijzondere onderwerpen

Reguliere punten op de agenda van de Financiële Commissie vormen:

- De begroting (2021) ter voorbereiding op de AV (25 november 2020)
- De jaarrekening (2020) ter vaststelling door de AV (juni 2021)
- Het verslag van de accountant (over 2020) en bespreking in het bijzijn van de accountant op 1 maart 2021.
- Opgvolging van aanbevelingen van de accountant.

Bij de behandeling en besprekingen het afgelopen jaar zijn onder meer de volgende onderwerpen meer uitvoerig besproken:

- De impact van Corona op de bedrijfsvoering van de KNHB
- Het jaarplan 2021 van de KNHB
- De ontwikkeling en de ICT in brede zin
- Risk management en governance

Impact van Corona op de bedrijfsvoering van de KNHB

De impact van Corona is door de financiële commissie enkele malen besproken met de penningmeester en het bureau. Daarbij is aan de orde geweest het gebruik maken van de steunmaatregelen, het besluit om de verenigingen tegemoet te komen, het verlagen van de kosten, de impact op de competitie en de ledenaantallen, en de mogelijkheden om de verenigingen maximaal te ondersteunen. De - juiste - toepassing van de steunmaatregelen is ook met de accountant besproken. Per saldo is het gelukt om de financiële impact van Corona beperkt te houden en kon het jaar met een licht positief resultaat worden afgesloten. De uitdaging blijft om de effecten op langere termijn te managen en de KNHB op de nieuwe omstandigheden aan te passen.

Advies aan de Algemene Vergadering

Wij stellen de Algemene Vergadering voor om het bestuur, in het bijzonder de penningmeester en de directie, decharge te verlenen over het in 2020 gevoerde financiële beleid. De Financiële Commissie spreekt tenslotte haar tevredenheid uit over het door het bestuur en het bureau van de KNHB gevoerde financiële beleid over 2020, met speciale dank aan de manager Financiën en Bedrijfsvoering en haar medewerkers voor de hun niet aflatende transparante en adequate verslaggeving; zelf in dit jaar waarin veel aandacht en inzet was voor het adequaat en optimaal managen van de financiële impact van de niet-reguliere ontwikkelingen voortvloeiend uit Corona.

De Financiële Commissie

drs. H.C.J. Ettema RA (voorzitter), drs. R.M. van den Berg RC, drs. E.J. Reuver RA RV

Jaarrekening 2020

Inhoudsopgave

Jaarrekening 2020	37
1. Balans per 31 december 2020	
2. Staat van baten en lasten over 2020	
3. Kasstroomoverzicht	
4. Grondslagen van de jaarrekening	
5. Toelichting op de balans per 31 december 2020	
6. Niet uit de balans blijvende vorderingen en verplichtingen	
7. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020	
Overige gegevens	45
1. Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	
Bijlagen	47
1. Begroting 2021	
2. Toelichting op de begroting 2021	

Jaarrekening 2020, KNHB te Utrecht

(na resultaatverwerking)

1 Balans per 31 december 2020

ACTIVA		2020	2019
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	[1]		
Tribune Wagener Stadion	[1.1]	1.268	1.316
Verbouwing kantoorpand	[1.2]	239	269
Inventaris en computerapparatuur	[1.3]	0	2
		1.507	1.587
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
Debiteuren	[2.1]	172	338
Overige vorderingen en vooruit betaalde bedragen	[2.2]	384	791
		556	1.129
Liquide middelen	[3]	7.929	6.494
Totaal activa		9.992	9.210
PASSIVA			
Vermogen			
Continuïteitsreserve	[4.1]	3.150	3.150
Bestemmingsreserve Wagener	[4.2]	750	750
Bestemmingsreserve Transitie	[4.3]	0	0
Bestemmingsreserve Evenementen	[4.4]	0	0
Bestemmingsreserve zaalhockey	[4.5]	0	0
Bestemmingsreserve ICT	[4.6]	0	0
Bestemmingsreserve Kennisdeling	[4.7]	0	0
Bestemmingsreserve Overige	[4.8]	0	0
Bestemmingsreserve Automatisering	[4.9]	650	650
Algemene reserve	[4.10]	303	22
		4.853	4.572
Bestemmingsfonds			
Rabo hockeybonus	[5]	18	18
Voorzieningen			
Jubilea	[6]	54	68
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[7.1]	766	1.044
Overige schulden en overlopende passiva	[7.2]	4.301	3.508
		5.067	4.552
Totaal passiva		9.992	9.210

Erik Cornelissen   Catrien Zijlstra   Victor Brouwer

Mark Pel   Madeleine Bakker   Peter Elders

2 Staat van baten en lasten over 2020

		werkelijk 2020	begroting 2020	werkelijk 2019
BATEN				
Leden	[1]	5.870	6.908	6.555
Sponsoring	[2]	3.858	4.535	4.820
Subsidie Lotto - NOC*NSF	[3]	2.682	2.859	3.244
Foundation	[5]	90	350	0
Subsidie NOW	[6]	1.321	0	0
Evenementen		0	900	0
Zaalhockey		2.354	2.319	2.295
Overige inkomsten	[7]	239	242	365
Totaal baten		16.414	18.113	19.132
LASTEN				
Personeel bondsbureau	[8]	5.185	5.257	5.058
Huisvesting	[9]	402	386	407
Afschrijvingen	[10]	32	35	34
Organisatie	[11]	492	438	384
Foundation	[12]	90	350	0
Commercie	[13]	895	1.423	1.619
Communicatie	[14]	575	560	632
Tophockey	[15]	3.372	4.196	4.087
Prijzengeld en portretrecht	[16]	159	260	416
Zaalhockey	[17]	2.369	2.169	2.169
Leven lang hockey	[18]	1.662	1.574	1.747
Wagener Stadion	[19]	222	215	209
Evenementen	[20]	200	800	1.896
Technisch kader clubs		0	0	193
HockeyWeerelt	[21]	479	450	1.588
Totaal lasten		16.133	18.113	20.439
Resultaat		281	0	-1.307
Mutatie bestemmingsfonds		0	0	-9
Van bestemmingsreserves	[22]	0	0	1.228
Naar continuïteitsreserve		0	0	-250
Naar bestemmingsreserves		0	0	-650
Dotatie algemene reserve		-281	0	988
Saldo		0	0	0

Renske van Geel

Stephan Veen

3 Kasstroomoverzicht

	2020	2019
Mutatie algemene reserve	281	-988
AANPASSINGEN VOOR:		
Afschrijvingen	80	81
Dotatie continuïteitsreserve	0	250
Dotatie Bestemmingsreserve	0	650
Vrijval bestemmingsreserves	0	-1.228
Vrijval algemene reserve	0	0
Mutatie Fonds Rabohockeybonus	0	9
Dotaties aan voorzieningen	0	13
Onttrekkingen aan voorzieningen	-14	-13
	66	-238
VERANDERINGEN IN WERKKAPITAAL:		
Mutatie vorderingen	573	759
Mutatie kortlopende schulden	515	-331
	1.088	428
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.435	-798
Mutatie materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0
Mutatie geldmiddelen	1.435	-798

4 Grondslagen van de jaarrekening

Doelstelling

Volgens artikel 3 van de statuten stelt de KNHB zich ten doel de bevordering van de hockeysport in al haar verschijningsvormen en voorts het verrichten van al hetgeen daaruit voortvloeit, daartoe bevorderlijk kan zijn, dan wel daarmede verband houdt. De KNHB tracht dit doel te bereiken door het organiseren, uitschrijven en aanmoedigen van veld- en zaal hockeywedstrijden en tot zoveel mogelijk ontwikkelen van andere initiatieven en activiteiten die de hockeysport kunnen dienen.

Continuïteitsveronderstelling

Per 31 december 2020 bedraagt het eigen vermogen van de KNHB 4.853 en het saldo van de liquide middelen 7.929.

De liquiditeitsratio en de solvabiliteitsratio tonen beiden aan dat de KNHB financieel gezond is.

De KNHB heeft veel hinder van de maatregelen omtrent corona bij het uitvoeren van de activiteiten. De impact van corona op de bedrijfsactiviteiten en de maatregelen van de overheid voor 2021 en verder zijn nog onzeker. De KNHB kan echter op eigen kracht, aangevuld met overheidsbijdragen, de activiteiten wel voortzetten. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn zodoende gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de KNHB.

Stelselwijziging verwerking contributie en teambijdragen

Met ingang van het boekjaar 2020 is een stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van de toerekening van de contributie en teambijdragen voor het hockeyseizoen aan de boekjaren. De reden voor deze stelselwijziging is gelegen in de verbetering van de toerekening van deze omzet aan het resultaat en het vermogen. Omdat de activiteiten van het hockeyseizoen plaatsvinden in de periode september tot en met mei, en daardoor in twee kalenderjaren valt, dient vier maanden toegerekend te worden aan de balansperiode en vijf maanden aan het volgende boekjaar. Eerder vond een 50-50% toerekening plaats. Voor de jaarrekening betekent dit dat de omzet uit contributie en teambijdragen bestaat uit 4 maanden voor het hockeyseizoen dat gestart is in het huidige boekjaar en 5 maanden voor het hockeyseizoen dat voorgaand boekjaar is gestart. Daar bij de KNHB sprake is van een stabiel ledenaantal, heeft deze aanpassing geringe impact op de omzet.

Deze stelselwijziging is retrospectief verwerkt in 2019 en daarom verwerkt in de vergelijkende cijfers over 2019 in de jaarrekening 2020. De stelselwijziging resulteert in een mutatie van onderstaande balansposten per 31 december 2019:

	Saldo per 31 dec 2019 incl. wijziging	Saldo per 31 dec 2019 excl. wijziging	Mutatie
Overige vorderingen (D)	791	830	-39
Algemene reserve (Cr)	22	365	343
Overlopende passiva (Cr)	3.508	3.204	-304
	(Cr) 2.739	2.739	0

Vergelijkende cijfers

Conform de stelselwijziging die hierboven is toegelicht, zijn de cijfers over 2019 aangepast om vergelijkbaarheid met 2020 mogelijk te maken.

Algemene waarderingsgrondslagen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor Jaarverslaggeving 640 voor Organisaties zonder winststreven. De ontvangen bijdragen uit bestemmingsreserves en -fondsen worden als baten in de staat van baten en lasten verwerkt omdat dit een beter beeld geeft omtrent het resultaat van de bedrijfsvoering. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de directie en het bestuur, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Grondslagen van waardering

1. De jaarrekening betreft de rekening van de KNHB van 1 januari t/m 31 december.

2. De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De afschrijvingspercentages luiden:

- Hoofdtribune 3,33%;
- Verbouwing kantoorpand 9,12%
- Computerapparatuur 33,33%.

3. De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden zo veel mogelijk bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

4. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging.

5. Het vermogen van de KNHB bestaat uit een continuïteitsreserve, bestemmingsreserves en een bestemmingsfonds. Zij zijn allen bedoeld voor aanwending in overeenstemming met de doelstellingen van de KNHB.

5.a. De continuïteitsreserve is bedoeld om zeker te stellen dat de organisatie in de toekomst aan haar doelstellingsverplichtingen kan voldoen en ter afdekking van risico's op korte termijn.

5.b. De bestemmingsreserves zijn door de KNHB afgezonderde delen van het vermogen voor een speciaal doel. Mutaties (toevoegingen dan wel onttrekkingen) in de reserves vinden plaats via de resultaatbestemming. Bestemmingsreserves kunnen door het bestuur worden aangewend voor het benoemde doel van de reserve.

5.c. Het bestemmingsfonds Rabo hockey bonus is een fonds met een door derden bepaalde bestemming. Het vermogen van dit fonds is niet vrij beschikbaar, omdat er een doelstelling voor geldt, die overeenkomstig de wensen van de schenker is bepaald. Mutaties (toevoegingen dan wel onttrekkingen) in dit fonds vinden plaats via de resultaatbestemming.

6. De KNHB heeft de pensioenregeling voor alle medewerkers ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) (voorheen PGGM) op basis van een standaard pensioenreglement van het PFZW (middelloonregeling). Richtlijn 271 biedt de mogelijkheid om deze regeling als een toegezegde-bijdrageregeling te verwerken omdat:

- de KNHB is aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds (PFZW) en tezamen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toepast;
- de KNHB geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen, niet zijnde een verhoging van toekomstige premies als sprake is van een tekort bij PFZW.

De (pre)pensioenregeling van PFZW voldoet aan beide voorwaarden. De regeling mag derhalve onder RJ 271 worden verwerkt als een toegezeg-

de-bijdrageregeling. Dit betekent dat de premienota's van PFZW onder de pensioenlasten zijn verwerkt en het nog niet betaalde deel van de premies onder kortlopende schulden.

7. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

8. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld in de toelichting.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

1. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

De inkomsten en kosten, welke betrekking hebben op het zaal hockeyseizoen eindigend in maart, worden aan het eind van het competitie seizoen verwerkt in de staat van baten en lasten.

2. Toegekende subsidies hebben betrekking op een kalenderjaar en zijn als zodanig verwerkt. De uitgaven hiervan worden toegerekend op basis van de aangegane verplichtingen.

3. Supply sponsoring wordt gewaardeerd tegen de waarde in het economisch verkeer en resultaat neutraal verwerkt in de jaarrekening.

Notatie bedragen

Alle bedragen opgenomen in deze jaarrekening zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

5 Toelichting op de balans per 31 december 2020

[1] Materiële vaste activa

De boekwaarde is als volgt te specificeren:

	Aanschafwaarde		
	tm 2019	2020	tm 2020
Wagener Stadion, veld en tribune	1.722	0	1.722
Verbouwing kantoorpand	329	0	329
Computer	163	-33	130
	2.214	-33	2.181

	Afschrijvingen		
	tm 2019	2020	tm 2020
Wagener Stadion, veld en tribune	406	48	454
Verbouwing kantoorpand	60	30	90
Computer	161	-31	130
	627	47	674

	Boekwaarde		
	tm 2019	2020	tm 2020
Wagener Stadion, veld en tribune	1.363	-47	1.316
Verbouwing kantoorpand	299	-30	269
Computer	6	-4	2
	1.668	-81	1.587

In 2017 is de nieuwe hoofdtribune in gebruik genomen. De gemeente Amsterdam heeft hiervoor een subsidie van 3 miljoen gegeven. De subsidie is in mindering gebracht op de uitgaven voor de tribune.

Vanaf 2017 is na in gebruik name van de hoofdtribune afgeschreven.

De specificatie van de investeringen in de hoofdtribune luidt:

Totaal aanschafwaarde hoofdtribune	4.825
Subsidie Gemeente Amsterdam	-3.000
Overige bijdragen	-385
Totaal geactiveerd in 2017	1.440
Afschrijvingen tm 2020	-172
Boekwaarde ultimo 2020	1.268

In 2019 is de afschrijvingstermijn voor de hoofdtribune vastgesteld op 30 jaar. In 2017 was dit 20 jaar. Op jaarbasis is hierdoor de afschrijvingslast 24 lager. De afschrijvingskosten zijn verwerkt bij de kosten van het Wagener Stadion.

Het veld met een aanschafwaarde van 282 is eind 2017 volledig afgeschreven.

De specificatie van de investeringen in het kantoorpand luidt:

Totaal aanschafwaarde verbouwing	652
Investeringsbijdrage pand eigenaar	-323
Totaal geactiveerd in 2017	329

In 2020 zijn computers met een aanschafwaarde van 33, die inmiddels volledig zijn afgeschreven, buiten gebruik gesteld.

[2] Vorderingen

[2.1] Debiteuren

De specificatie luidt:

	2020	2019
Verenigingen	92	9
Sponsors	84	174
Overige vorderingen	48	207
	224	390
Af: Voorziening	52	52
	172	338

[2.2] Overige vorderingen

De specificatie luidt:

	2020	2019
Te vorderen omzetbelasting	70	124
Vooruitbetaalde kosten	141	473
Overige	173	194
	384	791

In de post 'vooruitbetaalde bedragen' en 2019 zijn kosten opgenomen voor hockeystages en voor wedstrijden in het kader van de FIH Pro League, die plaatsvonden in in januari en februari 2020. Tevens zijn hier in 2020 en 2019 vooruitbetalingen opgenomen voor servicecontracten - abonnementen.

In de post 'overige' zijn in 2020 een afrekening voor NOW en subsidie opgenomen. In 2019 betreffen dit o.a. bijdragen CS+ opleidingen.

[3] Liquide middelen

De specificatie luidt:

	2020	2019
Rekening courant	93	38
Internet spaarrekening	7.836	6.456
	7.929	6.494

Conform afspraak wordt geld alleen aangehouden op spaarrekeningen. Van het saldo van de spaarrekening is 66 verpand aan de verhuurder van het kantoorpand.

[4] Reserves

In de Algemene Vergadering van 18 juni 2015 is besloten de algemene reserve nader te verdelen in een continuïteitsreserve, bestemmings-reserves en een algemene reserve. De benodigde omvang van deze reserve wordt periodiek opnieuw vastgesteld. Herijking vindt iedere vier jaar plaats.

De herijking heeft voor de vermogenspositie in de jaarrekening 2019 plaatsgevonden. Uiterlijk in 2024 zal wederom een herijking van de benodigde reserves plaatsvinden.

[4.1] Continuïteitsreserve

	2020	2019
Saldo 1 januari	3.150	2.900
Mutatie boekjaar	0	250
Saldo 31 december	3.150	3.150

Ter waarborging van de continuïteit van de KNHB wordt deze reserve aangehouden. Vanaf 2019 wordt als continuïteitsreserve een bedrag aangehouden, dat overeenkomt met ca 50% van de vaste kosten van 2019. De KNHB meent hiermee voldoende buffer te hebben een eventuele daling van inkomsten in de begroting dan wel een eenmalig verlies te kunnen opvangen.

[4.2] Bestemmingsreserve Wagener

	2020	2019
Saldo 1 januari	750	750
Mutatie boekjaar	0	0
Saldo 31 december	750	750

In 2017 is de hoofdtribune verbouwd. Deze reserve kan aangewend worden voor de gedeeltelijke financiering van een gewenste toekomstige verbouwing van de overige tribunes in het Wagner Stadion en het in stand houden van de tribune(s).

[4.3] Bestemmingsreserve Transitie

	2020	2019
Saldo 1 januari	0	400
Mutatie boekjaar	0	-400
Saldo 31 december	0	0

De Transitiereserve is in 2019 aangewend voor de transitie in de sport vanuit de KNHB visie 2020 en besteed aan het benodigde onderhoud aan IT. Deze bestemmingsreserve wordt niet meer aangehouden.

[4.4] Bestemmingsreserve Evenementen

	2020	2019
Saldo 1 januari	0	150
Mutatie boekjaar	0	-150
Saldo 31 december	0	0

De doelstelling van deze reserve was tot en met 2018: het opvangen van een tekort van een door de KNHB georganiseerd evenement, dat niet uit de reguliere exploitatie gedekt kan worden. Vanaf 2019 worden eventuele tekorten gedekt uit de algemene reserve. Deze bestemmingsreserve wordt niet meer aangehouden.

[4.5] Bestemmingsreserve Zaalhockey

	2020	2019
Saldo 1 januari	0	128
Mutatie boekjaar	0	-128
Saldo 31 december	0	0

Ook deze reserve was gevormd om onverwachte verliezen om de organisatie van de zaalhockeycompetitie op te vangen. Vanaf 2019 worden eventuele tekorten gedekt vanuit de algemene reserve. Deze bestemmingsreserve wordt niet meer aangehouden.

[4.6] Bestemmingsreserve ICT

	2020	2019
Saldo 1 januari	0	300
Mutatie boekjaar	-0	-300
Saldo 31 december	0	0

Voor een efficiënte verwerking van de competitie en informatie-uitwisseling met de hockeyverenigingen is een impuls noodzakelijk. Voor 2019 is besloten deze reserve in te zetten voor het uitgevoerde IT onderhoud in 2019. Deze bestemmingsreserve wordt niet meer aangehouden. Vanaf 2019 is een nieuwe bestemmingsreserve Automatisering gevormd, zie ook [4.9].

[4.7] Bestemmingsreserve Kennisdeling met verenigingen

	2020	2019
Saldo 1 januari	0	200
Mutatie boekjaar	0	-200
Saldo 31 december	0	0

In 2019 heeft de KNHB de in 2018 gestarte uitrol van het verstrekken van gratis basisopleidingen aan hockeyverenigingen verder uitgerold. Deze activiteit is hiermee gerealiseerd. Deze bestemmingsreserve wordt niet meer aangehouden.

[4.8] Bestemmingsreserve Overige

Deze bestemmingsreserve bestaat uit een reserve voor een KNHB foundation en maatschappelijke begeleiding van (top) hockeyers.

De omvang van deze overige bestemmingsreserves bedragen:

	2020	2019
KNHB Foundation	0	0
Maatschappelijke begeleiding (top)hockeyers	0	0
Saldo 31 december	0	0

In 2019 zijn de activiteiten gerealiseerd waar deze bestemmingsreserves voor werden aangehouden.

Het mutatie overzicht van de reserve voor de opstart van de KNHB foundation luidt:

	2020	2019
Saldo 1 januari	0	25
Mutatie boekjaar	0	-25
Saldo 31 december	0	0

In 2019 is de conceptontwikkeling en positionering voor de opstart van de Foundation nader uitgewerkt. De Foundation zelf is tijdens het Nationale Hockey Congres van 18 januari 2020 gelanceerd.

Het mutatie overzicht van de reserve voor de maatschappelijke begeleiding van (top) hockeyers luidt:

	2020	2019
Saldo 1 januari	0	25
Aanwending bestemmingsreserve	0	-25
Saldo 31 december	0	25

Gezien het Topsportbeleidsplan is in 2019 gestart met de maatschappelijke begeleiding van topsporters. De kosten hiervoor zijn opgenomen onder Tophockey.

[4.9] Bestemmingsreserve Automatisering

	2020	2019
Saldo 1 januari	650	0
Mutatie boekjaar	0	650
Saldo 31 december	650	650

Alhoewel in de afgelopen twee jaar de investeringen in ICT fors waren, heeft de KNHB nog steeds een aanzienlijke inhaalslag te maken op

het gebied van automatisering teneinde de processen en het beheer en gebruik van data efficiënt te kunnen afhandelen en te delen. Dit is onder meer van toepassing op de gebieden competitie, arbitrage, opleidingen en relatiebeheer

De beoogde start in 2020 met het realiseren van verbeteringen in de automatisering van genoemde processen is door corona vertraagd. In 2021 worden deze processen vertaald naar een onderhoudsplan met de daaruit voortvloeiende jaarlijkse kosten.

[4.10] Algemene reserve

	2020	2019
Saldo 1 januari	22	1.353
Stelselwijziging in 2020	0	-343
Mutatie boekjaar	281	-988
Saldo 31 december	303	22

In 2020 is stelselwijziging doorgevoerd in de toerekening van contributies en teamgelden aan de boekjaren. Deze stelselwijziging is toegelicht bij 'Grondslagen van de jaarrekening' op pagina 3 van deze jaarrekening. Deze stelselwijziging heeft voor 2019 geresulteerd in een retrospectief verwerkte mutatie in de algemene reserve van -343. Deze mutatie vindt plaats in de cijfers over 2019 om vergelijkbaarheid met 2020 mogelijk te maken.

[5] Bestemmingsfonds Rabo Hockeybonus

De specificatie luidt:

	2020	2019
Saldo 1 januari	18	9
Af: onttrekkingen	0	21
Bij: dotatie	0	30
Saldo 31 december	18	18

Dit fonds wordt gevormd vanuit een bijdrage van de Rabobank. Uit dit fonds worden scoreborden en dug-outs verstrekt aan verenigingen.

[6] Voorziening Jubilea

De specificatie luidt:

	2020	2019
Saldo 1 januari	68	68
Af: onttrekkingen	14	13
Bij: dotatie	0	13
Saldo 31 december	54	68

Op basis van Richtlijn 640 is een voorziening voor toekomstige uitkeringen in van verband met jubilea van personeelsleden opgenomen. Volgens de CAO-sport vinden uitkeringen plaats bij het bereiken van dienstverbanden van 10, 25 en 40 jaar.

In 2020 hebben drie personeelsleden een jubileum bereikt: bij één betrof het een 25-jarig dienstjubileum, bij de overige twee een 10-jarig jubileum. (2019: één personeelslid een 25-jarig dienstjubileum en drie personeelsleden een 10-jarig jubileum).

Voor de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt gerekend met de benodigde jubileumuitkeringen op termijn.

[7] Schulden op korte termijn

[7.1] Crediteuren

Dit betreffen handelscrediteuren.

[7.2] Overige schulden en vooruit ontvangen bedragen

De specificatie luidt:

	2020	2019
Vakantiegeld	213	222
Vakantiedagen	129	163
Af te dragen Loonheffing	290	209
Overige nog te betalen bedragen	1.236	798
	1.868	1.392

Vooruit ontvangen bedragen inzake:

Subsidie, reallocaties	426	61
NOW subsidies	142	0
Hockey Foundation	75	0
Sponsoring	1.271	804
Contributie en teamgelden	314	304
Opleidingen	85	124
Zaalhockeycompetitie	0	687
Overige	120	136
	2.433	2.116
	4.301	3.508

De overige nog te betalen bedragen zijn bedragen waar de KNHB verplichtingen voor heeft maar waar bij het opmaken van de jaarrekening nog geen inkoopfacturen of declaraties zijn opvangen.

In dit bedrag is een verplichting tot terug betalen van te veel ontvangen NOC*NSF subsidie en een te realloceren bedrag voor TH, beiden naar rato toe te passen ad 266. Ook is hier een reallocatie voor Vaardige Generatie opgenomen voor 160. De NOC*NSF subsidie is ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2020 vastgesteld tot en met het jaar 2018.

Ten opzichten van de ontvangen gelden voor de Hockey Foundation in 2020 is 75 nog niet besteed. De daadwerkelijke besteding ad 90 van deze gelden is verwerkt in de staat van baten en lasten.

Als vooruit ontvangen bedrag voor de zaalhockeycompetitie 2019-2020 is opgenomen het saldo tussen de gefactureerde bedragen aan de verenigingen voor deze competitie en de reeds in rekening gebrachte kosten voor deze competitie. De afrekening van zaalhockeycompetitie wordt geregistreerd aan het einde van de zaalcompetitietermijn. Voor het zaalhockeyseizoen 2020-2021 heeft als gevolg van de coronapandemie geen zaalhockey plaatsgevonden. Onder de post overige overige schulden is een bedrag van 82 opgenomen voor gehuurde zalen voor 2020-2021 die door het annuleren van de zaalhockeycompetitie niet meer tijdig geannuleerd konden worden. Een mogelijke tegemoetkoming van deze zaalhuur vanuit de Tegemoetkoming Verhuur Sportaccommodatie (TVS) is nog onzeker.

In de post vooruit ontvangen bedragen overige 2019 is een bedrag ad 63 opgenomen aan ontvangen tickets Pro League 2020.

6 Niet uit de balans blijvende vorderingen en verplichtingen

1. De leaseovereenkomsten voor auto's variëren in looptijd van 2020 tot en met 2023. De leaseverplichting bedraagt:

	2020	2019
- binnen één jaar	113	125
- tussen één en vier jaar	134	190
	247	315

2 De KNHB is in december 2016 de verplichting aan gegaan voor de huur voor een nieuw bondskantoor in Utrecht voor een periode van 11 jaar. De KNHB huurt het pand zelfstandig. De huurlast van de KNHB voor het gebouw en parkeerplaatsen bedraagt bij aanvang van de huur 206 per jaar.

3 De KNHB heeft sponsorovereenkomsten, waarvan de looptijd eindigt tussen 31 mei 2021 en 31 december 2030.

7 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

[1] Leden

De specificatie luidt:

	werkelijk 2020	begroting 2020	werkelijk 2019
Contributie en inleggelden	5.710	6.453	6.184
Cursusgelden	147	370	309
Overige	13	85	62
	5.870	6.908	6.555

De contributie is gebaseerd op de opgegeven ledenaantallen door de verenigingen per 31 oktober 2020 van 241.069 (2019: 244.013).

[2] Sponsoring

Dit betreft de bijdragen van de sponsors, zowel in financiële bijdragen als in de levering van goederen en diensten (supply sponsoring).

Als gevolg van de coronapandemie zijn diverse activiteiten in 2020 niet doorgegaan. Hierdoor zijn de hiervoor van sponsors ontvangen gelden als vooruit ontvangen bedragen verwerkt.

[3] Subsidie Lotto – NOC*NSF

Dit betreft de subsidie van Lotto, NOC*NSF t.b.v. Leven Lang Sporten, Top 10 en brancheontwikkeling. Voor de opname van de subsidie in de exploitatie is de afrekening opgemaakt. Met eventuele onderbesteding is rekening gehouden bij de subsidiebepaling.

De specificatie van de post luidt:

	2020	2019
Topsport, regulier en actiebudget 2020	1.486	1.932
Topsport, vervoersbijdrage	26	0
Topsport, bijdrage accommodatie	20	0
Topsport, reallocatie 2018	0	118
Innovatie, vaardige generatie	299	165
Innovatie, reallocatie 2018 multisport	0	125
Sportakkoord, positieve sportcultuur	122	124
Algemeen functioneren	729	780
	2.682	3.244

De ingediende subsidie afrekening 2019 is nog niet volledig vastgesteld.

Voor de uitgaven inzake Topsport, Top 10, heeft de KNHB een brugstaat opgesteld en een LOR verstrekt aan NOC*NSF.

[4] Evenementen

Als gevolg van de coronapandemie zijn er in 2020 geen inkomsten voor evenementen ontvangen. In 2019 betroffen dit inkomsten voor de FIH Pro League en Olympische kwalificatie wedstrijd (2019).

[5] Foundation

De Foundation is tijdens het Nationale Hockey Congres 2020 gelanceerd. In 2020 is 90 van de doelgelden besteed. In 2019 zijn hiervoor nog geen inkomsten ontvangen.

[6] Subsidie NOW

De KNHB heeft in 2020 een aanvraag ingediend voor de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). Dit geldt voor de maanden april t/m juni 2020 (NOW1), juli t/m oktober 2020 (NOW2) en voor november 2020 t/m januari 2021.

Voor NOW1 is begin februari 2021 de subsidieafrekening ingediend bij UWV. Voor NOW2 wordt de controle op de subsidieafrekening opgestart. Daar de omzet over januari 2021 nog niet kan worden vastgesteld, ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2020, is geen rekening gehouden met NOW3.

Er is nog geen zekerheid over de daadwerkelijk aan het resultaat toe te rekenen subsidie vanuit NOW 1 t/m3.

Aan de staat van baten en lasten is toegerekend:

NOW1	631	ontvangen voorschot	587	nog te ontvangen	44
NOW2	690	ontvangen voorschot	747	nog te betalen	57
Totaal	1.321				

Het in 2020 ontvangen voorschot NOW3 bedraagt 85.

[7] Overige inkomsten

De specificatie luidt:

	werkelijk begroting werkelijk		
	2020	2020	2019
Gebruik Wagener	26	50	38
Overige inkomsten	213	192	327
	239	242	365

In de overige inkomsten zitten inkomsten voor verrichte dienstverlening naar o.a. EHL, FIH, NOC*NSF.

[8] Personeel bondsbureau

De specificatie luidt:

	werkelijk begroting werkelijk		
	2020	2020	2019
Personeelskosten	4.778	4.842	4.673
Reis- en verblijfkosten	377	415	385
	5.185	5.257	5.058

Door het niet vervangen van medewerkers die gedurende 2020 uit dienst zijn gegaan, zijn de personeelskosten lager dan begroot. De daling van de reis- en verblijfkosten ten opzichte van de begroting komt doordat de KNHB, eveneens door de pandemie, in de maand april is gestopt met de uitbetaling van de vaste reiskosten. Reiskosten werden in de maanden daarna uitbetaald op basis van ingediende declaraties. Hiernaast zijn er in 2020 ook minder reis- en verblijfkosten geweest.

Het bestuur bestaat geheel uit vrijwilligers en ontvangt hiervoor, buiten een vergoeding van gemaakte werkelijke kosten, geen beloning.

De omvang van het totaal aantal werkzame personen (geen FTE) bedraagt:

	werkelijk	werkelijk	werkelijk
	2020	2019	2018
	67	72	65

[9] Huisvesting

Onder huisvesting wordt verstaan huur, servicekosten en vanuit Stichting DeWeerelt ingekochte kosten als schoonmaak, telefonie, kopiëren en catering.

Gedurende 2020 is het pand DeWeerelt minder, tegen betaling, gebruik geweest, door derden. Hierdoor zijn de kosten iets hoger dan begroot.

[10] Afschrijvingen

Dit betreffen de afschrijvingen voor het verbouwde kantoorpand en automatisering.

[11] Organisatie

Onder de organisatiekosten zijn opgenomen o.a. kosten inzake kantoorautomatisering, pakket voor financiële administratie, verzekeringen, contributie EHF, FIH, WOS en NOC*NSF, de algemene vergaderingen, bestuur, accountant en juridisch advies.

Specificatie accountants- en advieskosten:

- accountantscontrole jaarrekening
- controle NOW verantwoordingen

[12] Foundation

Hier zijn de kosten voor de activiteiten van de Foundation begroot. De start van de Foundation in 2020 vond plaats tijdens het Nationale Hockey Congres in januari 2020. Hierna werd de Hockey Foundation De kosten hebben betrekking op verenigingsondersteuning en communicatiematerialen.

[13] Commercie

Hieronder zijn opgenomen de bestedingen van activatiegelden, portretrechten via Partners en sponsorkosten. Door het annuleren van vele activiteiten in 2020 zijn de kosten lager dan begroot. Ook de supply kosten zijn hier opgenomen.

[14] Communicatie

Dit betreffen kosten inzake internet KNHB.nl en hockey.nl.

[15] Tophockey

Hieronder zijn opgenomen kosten inzake de technische staf en de programmakosten van de diverse teams en maatschappelijke begeleiding. Door het annuleren van vele activiteiten in 2020 zijn de kosten lager dan begroot. Voor de nationale - en jong oranje teams geldt dat hierdoor dat er een restitutie en reallocatie plaatsvindt voor ontvangen (doel) subsidies voor de activiteiten van deze teams door NOC*NSF.

[16] Prijzengeld en Portretrecht

De KNHB begroot het uitbetalen van 75% van het maximaal uit te keren bedrag. Overeenkomstig de afspraak met de Belastingdienst wordt, indien van toepassing, prijzengeld als brutobedrag betaalbaar gesteld en via de salarisadministratie betaald. Voor 2020 geldt dat dit prijzengeld niet betaald is. Voor 2019 betrof dit prijzengeld voor een eerste plaats FIH PL voor de dames en voor de heren een derde plaats. Verder wonnen de dames de eerste plaats en de heren de derde plaats tijdens het EK 2019.

Het bedrag aan portretrecht betreft de KNHB-bijdrage.

[17] Zaalhockey districten

Hier zijn de kosten voor de zaalhockeycompetitie verantwoord. De afrekening van het competitie seizoen 2018-2019 heeft plaatsgevonden in de cijfers 2019. De afrekening van het seizoen 2019-2020 vindt plaats in 2020. Hiernaast zijn er kosten opgenomen voor gehuurde zalen voor 2020-2021 die door het annuleren van de zaalhockeycompetitie niet meer tijdig geannuleerd konden worden. Een mogelijke tegemoetkoming van deze zaalhuur vanuit de Tegemoetkoming Verhuur Sportaccommodatie (TVS) is nog onzeker.

[18] Leven lang hockey

Onder de kosten sportparticipatie zijn opgenomen de kosten voor o.a. competitie en arbitrage, inclusief de leden- en competitiepakketten, diverse hockeydoelgroepen, Sportiviteit&Respect, opleidingen en veldkeuringen. Ook zijn hier de gesubsidieerde projecten van Positieve sportcultuur en Vaardige Generatie verantwoord. De kosten zijn hoger dan begroot daar niet begrote gelden zijn ontvangen voor gesubsidieerde projecten.

[19] Wagener Stadion

Dit betreffen de afschrijvingskosten en alle exploitatiekosten van en rondom het Wagener Stadion in Amstelveen.

[20] Evenementen

Hier zijn verwerkt de kosten gemaakt in 2020 voor het annuleren van geplande FIH Pro League wedstrijden en FIH Pro League wedstrijden gehouden zonder publiek. In 2019 betroffen dit kosten voor de FIH Pro League, 6 Nations en de Olympische Kwalificatie Wedstrijden.

[21] HockeyWeerelt

In 2017 heeft de KNHB het contract met de leverancier van het bondslidensysteem opgezegd. Dit betreffen de kosten die zijn gemaakt

voor de her- en afbouw van het bondssysteem van de KNHB, inclusief de koppelingen met de verenigingspakketten, Sportlink en de online platformen van de KNHB.

[22] Vrijval bestemmingsreserves

In 2019 zijn bestemmingsreserves vrijgevallen. Dit betrof de vrijval van de bestemmingsreserve inzake:

Transitie	400
Evenementen	150
Zaalhockey	128
ICT	300
Kennisdeling	200
Overige	50
Totaal	1.228

Voorstel resultaatbestemming

Vooruitlopend op het positieve besluit van de Algemene Vergadering wordt voorgesteld het resultaat over het boekjaar als volgt te verwerken:

- 281 ten gunste van de algemene reserve

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond te Nieuwegein gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de Richtlijnen Sportagenda 2017+ bestedingsjaar 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de winst-en-verliesrekening over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de continuïteitsveronderstelling

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel continuïteitsveronderstelling in de toelichting op pagina 33 van de jaarrekening, waarin de gevolgen van het Coronavirus op de activiteiten, de te verwachten, solvabiliteits- en liquiditeitsontwikkeling en de genomen maatregelen, voor Koninklijke Nederlandse Hockey Bond zijn omschreven. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag 2020;
- Verslag van de Financiële Commissie over het boekjaar 2020;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de financiële commissie voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties -zonder-winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en rekening houdend met de Richtlijnen Sportagenda 2017+ bestedingsjaar 2020. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De financiële commissie is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de financiële commissie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 10 maart 2021

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

drs. C.H. van Ooijen RA

Bijlage 1 Begroting 2021 (bedragen x € 1.000)
(vastgesteld in Algemene Vergadering van 25 november 2020)

	Begroting 2021
Baten	
Leden	6.240
Subsidie sportagenda	3.397
Zaalhockey, saldo	0
Sponsoring	3.714
Hockey Foundation	500
Evenementen, per saldo	0
Overige inkomsten	288
Totaal baten	14.139
Lasten	
Personeel	4.715
Huisvesting	414
Afschrijvingen bondsbureau	30
Organisatiekosten	428
HockeyWeerelt	550
Commercie	927
Communicatie	627
Tophockey	4.295
Prijzengeld +Portretrecht	276
Sportparticipatie	1.162
Wagener	215
Hockey Foundation	500
Totaal lasten	14.139
Saldo	0

Bijlage 2 Toelichting begroting 2021

Leden

Het ledenaantal lijkt zich te stabiliseren in 2020. Door het starten van o.a. bekerwedstrijden is er een geringe stijging in de ontvangst van teamgelden te verwachten. Hiernaast is de verwachting dat nieuwe proposities voor meer leden en meer spelvormen gaat zorgen. Vanuit onderzoek naar de opbouw van de leden door de jaren heen is een inschatting gemaakt voor de ledenontwikkeling per ledencategorie.

Zoals vastgesteld in de AV van 9 september 2020 vindt er voor 2020-2021 geen indexatie van de contributietarieven plaats.

Hiernaast is er in 2020 een flexplatform ingericht. Flexhockey is de verzameling van al het hockey-aanbod dat flexibel wordt aangeboden. Flexibel in vorm, lidmaatschap, tijdstip, competitie en teamsamenstelling. Met deze initiatieven proberen de KNHB en de verenigingen voor iedereen een passend hockey-aanbod te creëren. Dit initiatief is in 2020 volop getest en levert vele positieve reacties op. Vanuit dit initiatief wordt voor 2021 voorzichtig een bedrag aan omzet opgenomen.

Subsidie Sportagenda NOC * NSF

De KNHB wordt voor basisinfrastructuur voor topsport en de georganiseerde breedtesport mede gefinancierd uit de afdrachten aan de totale sport vanuit kansspelopbrengsten. Dit betreffen afdrachten vanuit de Nederlandse Loterij Organisatie (NLO). De gelden die de KNHB uit deze subsidie ontvangt zijn doelsubsidies.

Vanuit Algemeen Functioneren en vanuit een fonds vanuit NOC*NSF verwacht de KNHB 885 te krijgen.

De subsidie voor Tophockey is voor het jaar 2021 al kenbaar gemaakt en deze bedraagt 1 mio voor zowel de dames- als de herenselectie. Vanuit de toekenning 2020 zal, door de coronacrisis, niet alle subsidie worden besteed aan de voorgeschreven activiteiten. Conform de NOC*NSF richtlijnen mag dit geld dan gerealloceerd worden naar het volgende jaar. Hierover zijn sportbreed al gesprekken gaande met NOC*NSF, daar dit hun budgetten ontlast voor 2021. Ingeschat wordt dat 250 Tophockeysubsidiegeld gerealloceerd gaat worden naar 2021.

In 2021 krijgt de KNHB een bedrag vanuit de subsidie voor positieve sportcultuur (eerder Veilig Sport Klimaat VSK). Aangezien dit bedrag voor 2021 al bekend is, hier rekening gehouden met deze 122.

Voor Vaardige Generatie, breed motorische ontwikkeling (BMO) is de totaal subsidie nog niet bekend. Opgenomen zijn de kosten van de projectmanager, die in dienst is van de KNHB.

Zaalhockey, saldo

Voor de begroting wordt jaarlijks een saldo aan inkomsten en kosten begroot. In de jaarrekening worden de bedragen aan zowel inkomsten als kosten separaat gepresenteerd.

Door de daling van het aantal zaalhockeyteams als gevolg van de coronaontwikkelingen in het najaar 2020 wordt er voor het seizoen 2020-2021 geen saldo opgenomen. Indien van toepassing zal een eventueel verlies op zaalhockey voor dat seizoen in de jaarrekening 2020 als kosten worden opgenomen.

Sponsoring

In de begroting 2021 zijn de inkomsten van de getekende, dan wel inmiddels geaccordeerde, sponsorcontracten opgenomen en er is geen bedrag opgenomen voor contracten die in onderhandeling zijn. Een deel van de sponsorinkomsten worden als activatiegeld verkregen. Dit zijn doel-gelden waarvoor bij de post commercie de uitgaven staan weergegeven van deze activatie inkomsten. Dit

betreffen o.a. gelden om activiteiten te organiseren zoals in 2021 de FIH Pro League wedstrijden en Studentenhockey. Maar ook bijdragen voor portretrecht en hockey.nl.

Hockey Foundation

De Hockey Foundation heeft tot doel om de (h)erkenning en impact van de maatschappelijke activiteiten van de KNHB te vergroten. De gelden die voor de Foundation worden verkregen en specifiek voor de Foundation worden uitgegeven zullen separaat zichtbaar worden verkregen zullen steeds zichtbaar in de begroting en jaarrekening van de KNHB worden gepresenteerd. In de jaarrekening gaat dit gepresenteerd worden bij vooruit ontvangen gelden Hockey Foundation.

Voor 2021 is hiervoor een contractuele toezegging ad 500 voor ontvangen. In 2020 bedroeg dit een target aan te genereren middelen voor de foundation van 350 opgenomen Het toegezegde (2020 target) bedrag staat eveneens bij de kosten opgenomen.

Evenementen

In 2021 gaan Pro League wedstrijden en een EK georganiseerd worden. Evenals in voorgaande jaren worden deze evenementen op break-even begroot en als een saldo post aan inkomsten en kosten opgenomen voor O. In de jaarrekening worden de inkomsten en kosten straks separaat weergegeven. Aan inkomsten zijn al geormerkte bedragen toegezegd vanuit sponsors. Op dit moment wordt gewerkt aan de subsidie aanvraag voor het EK 2021 richting VWS. Door de onzekerheden hoe dit evenement gaat verlopen is dit traject vertraagd.

Overige inkomsten

De overige inkomsten bestaan uit inkomsten voor het Wagener Stadion en door derden betaalde activiteiten.

Personeel bondsbureau

De KNHB valt onder de CAO Sport. De huidige CAO loopt tot en met 2020. Voor 2021 betekent dat in de begroting van de salarissen rekening is gehouden met nog de geldende salarisschalen en een door PFZW aangekondigde stijging van de pensioenpremie voor 2021 van 2,5%. De KNHB heeft geen ruimte voor indexatie.

Gedurende 2020 heeft de KNHB de lijn gehanteerd dat ontstane vacatures door vertrek van medewerkers voorlopig niet wordt ingevuld. Hierdoor is in de begroting 2021 5,9 fte minder begroot dan in de begroting 2020.

Voor 2021 zijn mede door het veranderende (thuis) werken, minder reis- en verblijfkosten benodigd. De opleidingskosten blijven op de cao norm van 1%.

Het niet vervangen van vacatures en kritisch zijn naar andere kosten resulteert in 542 minder kosten dan in de begroting 2020.

Huisvesting

In oktober 2017 is de KNHB een pand, DeWeerelt, betrokken in Utrecht, Papendorp, samen met de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF), de Nederlandse Ski Vereniging (NSKiV), de Nederlandse Volleybal Bond (Nevobo) en het Koninklijk Nederlands Watersport Verbond. Daarnaast gaan ook andere partijen gebruik maken van hetzelfde pand. Allemaal partijen die een hart hebben voor de sport en elkaar verder kunnen en willen helpen. Door de coronacrisis zijn er minder inkomsten vanuit verhuur aan derden van het pand en zijn bv schoonmaakkosten gestegen. Er wordt onderzocht of er naast de vijf zittende bonden nog een andere sportorganisatie dan wel bond gehuisvest kan worden in het pand. Gesprekken hierover zijn gaande.

Afschrijvingen

Dit betreffen afschrijvingen voor de verbouwing voor het nieuwe kantoorpand en kantoorautomatisering.

Organisatiekosten

Onder de organisatiekosten zijn opgenomen kosten inzake o.a. porti, kopiëren, kantoorautomatisering, pakket voor financiële administratie, verzekeringen, contributie FIH EHF WOS en NOC*NSF ed, algemene vergaderingen, bestuur, accountant en juridisch advies.

Juridisch advies kan, om de taakstelling te realiseren, alleen na interne goedkeuring worden aangevraagd.

HockeyWeerelt

Dit is de bondsapplicatie HockeyWeerelt. Hierin zitten onder andere het Digitaal Wedstrijdformulier (DWF), maar ook de aanwijzing en gegevens van scheidsrechters, uitwisseling van data met verenigingssystemen en beheer van financiële stromen, de veldenmonitor en een omgeving voor e-learning. Voor 2021 wordt als begroot bedrag een taakstellend bedrag, gerelateerd aan het in 2018 geldende bedrag, opgenomen. In 2020 zijn aanpassingen in processen doorgevoerd, die kosten besparend naar 2021 en verder kunnen werken. Hiernaast is nog een bedrag voor automatisering opgenomen in de bestemmingsreserve automatisering.

Commercie

Dit betreffen sponsorkosten en de door partners betaalde activatiegelden vanuit de sponsorcontracten.

Communicatie

Onder communicatiekosten zijn opgenomen kosten inzake o.a. internet en hockey.nl. Deze zijn hoger door extra kosten door het verschuiven van de OS van 2020 naar 2021.

Tophockey

Onder de tophockeykosten zijn opgenomen kosten voor o.a. de technische staf en de programma kosten voor de diverse teams. Door corona zijn hogere kosten voor de nationale teams opgenomen voor o.a. eenpersoons hotelkamers en meer vervoerkosten tijdens voorbereidingen. De uitzending naar de Spelen wordt gefinancierd door NOC*NSF.

Prijzengeld en Portretrecht

Het bedrag aan portretrecht betreft de KNHB-bijdrage.

Sportparticipatie

Onder de kosten sportparticipatie zijn opgenomen de kosten voor o.a. competitie en arbitrage, inclusief de leden- en competitiepakketten, diverse hockeydoelgroepen, Sportiviteit&Respect, opleidingen (inkomsten vanuit opleidingen gesaldeerd met organisatiekosten voor deze opleidingen) en veldkeuringen.

Wagener stadion

De kosten voor het stadion betreffen afschrijvings- en exploitatiekosten. Indien er kosten gemaakt worden voor een uitbreiding van het Stadion, worden deze gerelateerd aan het EK 2021.

Evenementen

Dit betreffen kosten voor organisatie voor de FIH Pro League-wedstrijden.

Contributie per hockey lid en inleggelden per team 2019-2020

In de Algemene Vergadering van zaterdag 22 juni 2019 werd aangegeven dat de contributie moet stijgen met het CPI, daar de inkomsten onder druk staan, de kwaliteit (minimaal) gelijk moet blijven en dat steeds met een kritische blik naar zowel de kosten als de inkomsten moet worden gekeken.

Het indexeren van contributie is hierbij een noodzaak en geen luxe.

Voor het hockeyseizoen 2020-2021 wordt ten gevolge van de coronacrisis éénmalig afgezien van deze verhoging met de CPI index. De contributie 2020-2021 blijft hierdoor gelijk aan de contributie van het seizoen 2019-2020.

KNHB